

PABLONĒN CORINTONU 'ICĒ UNICAMA A PAIN BUÁNMI QUIRICA

*Corintonuaxa Jesucristomi catamëcë unicama
Pablonën quirica cuënëoxuan*

¹ 'Ēx Pablo 'ixun cana mitsu quirica buánmin, camina biti 'ain. Nucën Papa Dios cuëencësabi oquin aín bana unicama ñuixunun ca Jesucristonën 'ë caísacëxa. An caísa 'ixun cana Sóstenesbëtan mitsu quirica buánmin. Axribi ca Jesucristomi catamëcë 'aish nucën xucën 'icën.

² Mitsúxmi Corinto ëmanuax Jesucristomi catamëcë 'icë, cana cuënëoxun ënë quirica mitsu buánmin. Mitsux Cristo Jesúsmi catamëcë 'aish camina Nucën Papa Diosnan 'ain. An ca ax cuëencësabi oíshi 'inun mitsu caísacëxa. Camabi menu 'icë unicama, an Nucën 'Ibu Jesucristo aín 'uchacama tërënxunun quixun ñucácë, a unicama usai 'inun caíscësaribi oquin ca Nucën Papa Diosan mitsu caísacëxa. Jesucristo ax ca a unicaman 'Ibu 'ianan nun 'Iburibi 'icën.

³ Usa 'aíshmi mitsux Nucën Papa Diosbëtan Nucën 'Ibu Jesucristonën nuibaquin 'aquincëx chuámarua bucucanti cana cuëënin.

*Cristo cupí nuibaquin Nucën Papa Diosan uni
'aquinti bana*

⁴ Cristo Jesús cupía mitsu nuibaquin ainan 'im-icë cupí cana camabi nëtën Nucën Papa Dios — asábi ca —cain.

⁵ Cristobë 'aishmi aín sinánsaribi 'icë ca Nucën Papa Diosan an aín unicama 'unánmiti ñu 'unánmiquin upí oquin sinanimi upiti bananun mitsu 'imiäxa.

⁶ Usa 'aish camina mitsux an Cristo ñui quicë bana 'unánquin, a bana quicësabi oquin 'acë 'ain.

⁷ Usa 'ixunmi Nucën 'Ibu Jesucristo utëcënti nëtë cainia ca Nucën Papa Diosan aín unicama 'aquincësaribi oquin ami 'unánun mitsu 'aquinia.

⁸ Nucën 'Ibu Jesucristo utëcëncëbëtan uinu 'icë unínbi mitsu ñuiquin —a unix ca 'atima ñu 'acë 'icë —quixun canúnma ca Nucën Papa Diosan mitsúnmi ami catamëquin 'atima ñu 'axunma 'anun ënquinma mitsu bërúanti 'icën.

⁹ Nucën Papa Diosan ca ax quicësabi oquin ñu 'aia. Mitsúnmi aín Bëchicë, Nucën 'Ibu Jesúsbe 'ixun, an sináncësaribi oquin sinánun ca mitsu caísacëxa.

I. PABLONĚAN CORINTONU 'ICĚ UNICAMA 'ĚSĚA BANA (1.10-6.20)

Axa Jesucristomi catamëcë unicama bëtsi bëtsi oquin sinántima bana

¹⁰ Mitsux Jesucristomi sináncë 'aish camina 'ën xucëantu 'ain. Usa 'icë cana Nucën 'Ibu Jesucristo cuëncësabi oquin mitsu ësoquin cain: Bëtsin sináncësaribi oquin sinani camina bucucanti 'ain. Masáquin sinani camina bëtsibë nishanancantima 'ain. Nishananíma nuibananshiti camina camaxunbi bëtsin sináncësa oquinshi sinani upitax bucucanti 'ain.

¹¹ Ěn xucëantu, cana mitsu cain, Cloénën aintsi 'ibun ca mitsux ismina bëtsibë bëtsibë ubíonan ubíonani bucuí quixun ë caxa.

12 Usoquian cacëxun 'ën sináncëx ca ësa 'icën: mitsu raírinëx ca ax isa 'ën 'unánmicë 'icë quia. Quimainun ca raírinëxribi ax isa Apolonën 'unánmicë 'icë quimainun, raírinëxribishi ax isa Pedronën 'unánmicë 'icë quimainun raírinëxribishi ax isa Cristonën 'unánmicë 'icë quiax quia.

13 ¿Mitsun sináncëx cara Cristo 'itsa 'ic? Cristo ca 'itsama 'icën, ax ca achúshishi 'icën. 'Ëx cana mitsun ñu 'aisama 'acëcamã tërëncë 'inun i curúsocënu bamama 'ain. 'Ëmi catamëtima Cristomishi catamëti camina nashimicë 'ian.

14 'Ën mitsu achúshibi nashimicëma cupí cana Nucën Papa Dios —asábi ca —cain. Crispo 'imainun Gayo a rabëishi cana nashimian.

15 Usa 'ain camina mitsux Cristomi sinanima — Pablonan 'aish cana nashimicë 'ai —quiax quitima 'ain.

16 A 'imainun cana axa Estéfanasnën xubunu 'icëcamaisi nashimian. 'Ën sináncëx ca bëtsi uniribi a 'ën nashimicë 'aíma 'icën.

17 Cristonën ca uni nashiminun 'ë cáma 'icën. Uni aín 'uchacama tërëncë 'aish Nucën Papa Diosnan 'inun iëminux ca Cristo i curúsocënu bamacëxa quixun camabi uni canun ca Cristonën 'ë 'imi-acëxa. An quirica 'unáncë unicamaxa quicëσαι unin cuaisama banan banaquinma unin cuaisabi oquin, upí oquin aín bana ñuixunun ca 'ë cacëxa.

Cristonëx ca Nucën Papa Diosan cushiñu 'ianan aín sinánsaribi 'icë quicë bana

18 Cristo ca unin 'ucha cupí i curúsocënu bamacëxa quixun ñuicë bana a ca an Nucën Papa Dios cuëëncëma unicaman —a banax ca cëmë 'icë —quixun ñuiquin 'usania. Usa 'ainbi ca axa Nucën Papa Diosbë 'inux iëti unicaman a bana

cuaquin, aín cushin 'imicëx cananuna nun 'ucha-cama tērëncë 'aish Nucën Papa Diosnan 'ai quixun 'unania.

¹⁹ Èsai ca 'iti 'icë quiax ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo ësai quia:

'Èn sinanëinshi cana ñu 'unani quixun sináncë unicama ax ca 'èn 'imicëx aín sinan ñancáishi 'iti 'icën. 'Èn cana ñu 'unani quixun sináncë uni ax ca 'èn 'imicëx ñu 'unáncëma unisa 'iti 'icën.

²⁰ Sinánñu uni 'imainun an quirica 'unáncë uni 'imainun an ënë menu 'icë ñuishi ñuiti 'unáncë uni acaman, ñu 'unáncë cana 'ai, quixun sináncë 'aínbi ca Nucën Papa Diosan sinan abë sënënmaira 'icën. Usa 'ain ca usa unicaman aín sinánsamaira Nucën Papa Diosan sinan 'icë quixun isti 'icën.

²¹ Nucën Papa Diosan upí oquin sinánquin mënósabi oi ca uni anbi aín sinanënbi sinani Nucën Papa Diosnan 'itima 'icën. Usa 'aínbi ca aín bana cuati ami catamëcë unicama ainan 'inun 'imia, raírinëxa —a bana ca ñancáishi 'icë —quicëbëtanbi.

²² Judíos unicaman ca, nun cananuna asérabi Nucën Papa Diosan cushínbi ñu 'ai quixun 'unántisa tanquin unin 'acëma ñunu 'aia istisa tania. Usai atux 'imainun ca griego banan banacë unicaman unían 'unáncë ñu camabi 'unántisa tania.

²³ A unicamaxa usa 'aínbi cananuna nun i curúsocënu matáscë Cristo, a ñuiquin unicama bana ñuixunin. A bananu nun unicama ñuixuncëbë ca judíos unicamax rabini, uisa 'aish caraisa Cristo i curúsocënu bamati 'icë quixun sinani, ami catamëisama tania. Usaía judíos unicama 'imainun ca judíosma unicaman —Diosan Bëchicë

ca i curúsocënuax bamacëxa —quixun ñuiquin 'usania.

²⁴ A unicama usai 'imainunbi ca uicama cara Nucën Papa Diosan Cristomi catamënnun sinánmicë 'icë acama, judíos unicama 'imainun griego banan banacë judíosma unicamanribi, —Cristo cupíshi ca Nucën Papa Diosan upí oquin sinánquin nun 'uchacama tërénquin ainan 'inun nu iémia —quixun 'unania.

²⁵ Nucën Papa Diosan Cristo i curúsocënuaxa bamanun ëncë, ax ca 'aisama 'icë uni quicëbëtanbi ca axa usai quicë unicaman sináncësamaira oquin sinánquin Nucën Papa Diosan Cristo nun 'ucha cupí i curúsocënuax bamanun ëancëxa. —Ax cushima 'ixun ca Diosan Jesucristo bamanun ëanxa —quixun sináncancëbëtanbi ca Nucën Papa Diosan unin cushisamaira 'ixun iémitsinxunbi camabi unin 'ucha cupía bamanun Cristo 'imi-acëxa.

²⁶ 'Ën xucëantu, mitsun camina ësoquin 'unánti 'ain; mitsux camina raírinëxëshi unin 'unáncë ñu 'unáinracë 'ain, raírinëxëshi camina 'apusa 'ain, raírinëxëshi camina uni itsibëtan sënënmaira unin bëchicë 'ain. 'Itsamanëxëshi camina usa uni 'ain. Usa 'icëbi ca Nucën Papa Diosan ainan 'inun micama caísaxa.

²⁷ Nucën Papa Diosan ca unían sináncëxa ñu 'unánma unicama ainan 'inun caísaxa, Caísun anbi atu 'unánmia isi ca an ñu 'unáncë unicama ax rabinia. Usaribi oquin ca unin iscëxa cushima unibu Nucën Papa Diosan ainan 'inun caísaxa. Caísuan anbi atu sinánmicëbë ca unin iscëx cushi unicama ax —nun sináncësamaira oquin ca atun sinania —quixun 'unani rabinia.

²⁸ Ainsa ñu 'unánxa quixuan sináncë unica-

man, –Diosan 'amicëxun ca aín unicaman nun sináncësamaira oquin sinania –quixun istánun ca Nucën Papa Diosan axa ënë nëtënu 'icë unían ñu 'unánma isa quixun sináncë unibu ainan 'inun caísaxa.

²⁹ Uinu 'icë unínbia –'ënbi cana ñu 'unáncë 'ai –quixun sinánunma ca Nucën Papa Diosan ënë nëtënu 'icë unían sináncëxa ñu 'unánma unicama ainan 'inun caísaxa.

³⁰ Nucën Papa Diosan 'imicëx camina ami catamëti Cristo Jesúsbe 'ianan an sinánmicë 'ain. Usa 'aish camina Cristo Jesús cupía, ax cuëncësabi oquinshimi 'anun Nucën Papa Diosan iëmicë 'ain.

³¹ Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo quicësabi oquin, “Uinu 'icë unix cara rabítisa tania ax ca axbi rabiacaatima –Nucën 'Ibu Diosan 'imicëx cana asábi 'ai –quixun sinánquin ashí rabiti 'icën”.

2

Cristo i curúsocënu bama bana

¹ 'Ën xucéantu, Nucën Papa Diosan bana mitsu ñuixuni cuanxun cana an quirica 'unáncë unícamaxa quicësai unin cuaisama banan banaquinma mitsu ñuixuan.

² Mitsubë 'ixun cana bëtsi bana ñuixunti sinánquinma, Jesucristo, unin i curúsocënu matáscë, ashí mitsu ñuixunti sinan.

³ Mitsubë 'ëx 'ain ca 'ën nami 'aisama 'iaxa. Mitsúnmi 'ën bana cuaisamasa sinani cana racuëti bërëan.

⁴ An ñu 'unáncë unían aín sinanënshi sinánquin bana ñuicësa oquin cana Jesucristo ñuiquin mitsu ñuixuncëma 'ain. Ama, aín Bëru Ñunshin

Upitan 'aquincëxun cana Nucën Papa Diosan cushínshi ñuixunquin Jesucristomi catamënun mitsu sinanamian.

⁵ Unían aín sinanënbi sináncë banami catamëcë cupíma, asérabi aín cushían Nucën Papa Diosan sinanamicë mitsux 'inun quixun cana usaquin bana ñuixuan.

Aín Bëru Ñunshin Upitan sinánmicëxuan unin Nucën Papa Diosan 'unánmicë ñu 'unánti bana

⁶ Axa Jesucristomi catamëcë unicaman aín bana quicësabi oquin 'aia cananuna a unicama uisaira cara aín banacama quia quixun ñuixunin. Nun banax ca ënë nētënu 'icë axa Cristomi catamëcëma unicaman ñuicë bana ama 'icën. 'Ianan ca aín 'apucaman ñuicë bana ama 'icën. Acaman banaxa cushi 'icëbi ca xëribuquin unin sinanima.

⁷ Usa bana ñuixunquinma cananuna Nucën Papa Diosan ënë me uniocëma pan 'ixunbi sinan bana a ñuixunin. A bana quicësabi oi ca Jesucristo cupí uni aín 'uchacama tērécë 'aish xëribua 'aínbi Nucën Papa Diosnan 'iti 'icën. Usa 'icëbi ca bëráma Nucën Papa Diosan, unicaman a bana 'unánun sinánmiamia 'icën. Bërí cananuna an nu cacësabi oquin unicaman 'unánun a bana ñuixunin.

⁸ Ënë menu 'icë 'apucaman ca a bana 'unánma 'icën. A bana 'unánxun ca Nucën 'Ibu Jesús, Dios-saribi cushi, a i curúsocënu matásmiamia 'itsíanxa.

⁹ Nun nu ñuicë banax ca Nucën Papa Diosan bana cuënëosaribi 'icën. A banax ca ësai quia:

Uinu 'icë unínbi ca iscëma 'icën, uinu 'icë unínbi ca a ñui quia cuacëma 'icën, uinu 'icë unínbi ca aín sinanën sináncëma 'icën, uisairai cara

an a nuibacē uni abē 'aish 'iti 'icē quixun,
Nucēn Papa Diosan mēníosabi oi.

10 Nucēn Papa Diosan mēnícíōcēxun ca unin
'unáncēbētanmabi aín Bēru Ñunshin Upitan nu
'unánmiaxa. An ca camabi ñucama 'unania, Nucēn
Papa Diosan sináncē ñucamaribi ca 'unania.

11 Uinu 'icē unínbi ca bētsi unían sináncē ñu
'unanima, a unínshi ca an aín nuitu mēu sináncē ñu
'unania. Usaribi oquin ca unin Nucēn Papa Diosan
sináncē ñu 'unanima. Aín Bēru Ñunshin Upitáinshi
ca Nucēn Papa Diosan sináncē ñu 'unania.

12 Nucēn Papa Diosan ca nu axa Jesucristomi
sináncēma unían sináncēsaribi oquin sinánun 'im-
icēma 'icēn. Ama, uisaira oquin cara an nu 'imiti
'icē quixun nun 'unánun ca Nucēn Papa Diosan aín
Bēru Ñunshin Upí nubē 'inun nu 'inánxa.

13 Nunbi sináncē bana cananuna unícama
ñuixuniman. Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin
Upitan 'amicēxunu sináncē bana ashi cananuna
axa aín Bēru Ñunshin Upíñu unícama a ñuixunin.

14 An sinánmicēma uni an ca Nucēn Papa Diosan
Bēru Ñunshin Upitan sinánmicē ñu 'unanima. A
ñucamax ca an iscēx 'usani ami cwaitisa 'icēn. Unin
ca a ñu 'unánti 'icēn, Nucēn Papa Diosan Bēru
Ñunshin Upitan 'unánmicēxuinshi.

15 Usa 'ain ca Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin
Upitan sinánmicē uni an, unin 'acē ñucama
'imainun aín banacama, asérabi cara upí 'icē
quixun 'unania. Usa 'aínbi ca uni itsin, a
unin Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan
sinánmicēxun 'acē ñu cara asérabi an sinánmicēxun
'acē 'icē quixun 'unanima, Nucēn Papa Diosan

Bëru Ñunshin Upitan sinánmicëma 'ixun.

¹⁶ Aín bana cuënëo ca quia: “¿Uin cara Nucën Papa Diosan sinan 'unanx? ¿Uin cara a 'unánmiti 'ic? An usaquin 'unánti uni ca 'aíma 'icën”. Usa 'aínbi cananuna nun Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan sinánmicëxun Cristonën sináncësaribi oquin sinanin.

3

An Nucën Papa Diosan bana uni ñuixuncë uni ñuicë bana

¹ 'Ën xucéantu, ëx mibë 'ixun cana axa aín Bëru Ñunshin Upitan sinánmicëx upiti Nucën Papa Diosmi catamëcë unicama 'unánmicësa oquin mitsu 'unánmiama 'ain. Ama, an ënë menu 'icë ñuishi sinánquin ëncëma pan unisa 'icë cana mitsu 'unánmiacën, bërími Cristo 'unáncë 'icë.

² Tuá xuratsu aín titan ñu pain pimiquinma aín xuma pain 'amicësa oquin, cana a pain 'unánti banaishi mitsu 'unánmiacën, Cristonëan mitsu 'unánmiti ñumi aséرابi 'unántisama pain 'icë. Bëríbi camina usabi 'ain.

³ Usai 'aish nutsi cuamianani nishananquin camina Cristonanma unin sináncësa oquinshi sinanin. Usa 'i camina an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicamaxa 'icësaí 'in.

⁴ Usa 'aish camina raírinëxa —'ëx cana Pablonën 'unánmicë 'ai —quimainun raírinëx —'ëx cana Apólonën 'unánmicë 'ai —quin. Usai qui camina Cristonanma unin sináncësa oquinshi sinanin.

⁵ ¿'Ëx Pablo 'aish carana min sináncëx uisa uni 'ain? ¿Mitsun sináncëx cara Apolo uisa uni 'ic? Nucën Papa Diosan nu sinánmicësabi oquin

mitsu bana ñuixuncëishi cananuna nux 'ain. Nun aín bana ñuixunia cuati camina Nucën 'Ibu Jesucristomi catamëacën.

⁶ Ënëx ca ësa 'icën: Unían ñu bëru anu 'apatia ca a me bëtsi unin 'umpaxan chabóia. Usoiabi ca Nucën Papa Diosainshi ñu bëru comia. Usaribi oquin cana 'ën mitsu Nucën Papa Diosan bana ñuixunquin 'unánmiacën. 'Ën mitsu 'unánmicë bana a ca Apólonën mitsu ñuixuntëcëancëxa. Usoquinu nu rabëtan ñuixuniabi ca Nucën Papa Diosainshi Jesucristomi catamënun mitsu sinánmiacëxa.

⁷ An ñu bëru 'apacë uni 'imainun an a me 'unpaxan chabócë uni anbi ca ñu comima. Nucën Papa Diosan cuni ca comia. Usaribi oquin ca unin aín bana ñuixuniabi Nucën Papa Diosanshi uni Jesucristomi catamëti ainan 'inun 'imia.

⁸ Ainra paían uni bana ñuixuncë uni asaribi ca anribia uni bana 'unánmitëcëncë uni ax 'icën. Uisoquin cara aín ñu mëëti 'axa istancëxun ca Nucën Papa Diosan a unicama cupíoti 'icën.

⁹ Nucën Papa Dios cuëncësabi oquin cananuna nucaman mitsu Jesucristomi sinánun aín bana ñuixuancën, unían ñu bëru 'apacësaribi oquin. Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan unían 'apacë ñu bërua comicësaribi oquin Jesucristomi upiti catamënun mitsu 'imia.

'Imainun ca ësa 'icën: Xubuoquin ca unin amia cushiti itácama pain nitsíntancëxun i puruia. Usotancëxun ca aín mascuáncama 'aia. Usoquian 'acëx ca xubu upí 'ia. Usaribi oquin ca Nucën Papa Diosan mitsu upí oquin 'acë xubu achúshisa 'inun 'imia.

¹⁰ An xubu 'ati 'unáncë unin ca itá upí pain

caístancëxun nitsinia. Usaribi oquin cana 'ën pain mitsu Jesucristomi catamënnun 'unánmiacën. Usa 'ain ca uni itsían, ami xubu 'ati nitsíncë itámia unin i purucësa 'itánun mitsu Cristomi catamënnun bana ñuixunquin mitsu 'unánmia. Usa 'ain ca uicaman cara mitsu 'unánmia an Jesucristo cuëencësabi oquinshi mitsu 'unánminux, bëtsi bana mitsu ñuixunti rabanan bërúancati 'icën.

¹¹ Unían bëtsi bana ñuixuncëxbi ca 'ën a ñuiquin ñuixuncë banaishi cuati Jesucristomi catamëti uni Nucën Papa Diosnan 'iti 'icën.

¹²⁻¹³ Jesucristonën uni, an uni bana ñuixuncë, an ca Nucën Papa Diosan 'aquincëxun aín bana upí oquin 'unánquin, Jesucristomi catamëtia Nucën Papa Dios cuëencësabi oi 'inun unicama 'unánmiti 'icën. Usa 'aínbi ca uni raírinën, usaquin 'unánmiquinma unicama Nucën Papa Dios cuëencësabi oi 'inun 'unánmima. Usa 'ain ca utëcënquin Jesucristonën uin cara aín bana upí oquin 'unánmiaxa quixun isnuxun 'aia. An upí oquin 'unánmicë unin 'unánmicë unicamax ca upí 'aish maxax upí 'imainun curi 'imainun uxu manë tsin nëenquinbi picëma usaribi 'iti 'icën. An upí oquinma 'unánmicë unin 'unánmicë unicamax ca i, pëi, basi xo acama nëenquin tsin picë usaribi 'iti 'icën.

¹⁴ An a ñuiquin bana ñuixuncëxun cuati ami catamëquian unin Jesucristo quicësabi oquin 'acë 'ain ca an atu bana ñuixuncë uni a Nucën Papa Diosan, upí oquin camina uni 'ë ñuiquin bana ñuixuancë quixun caquin cuëenquin upí oquin cupíoti 'icën.

¹⁵ Usa 'aínbi ca an aín bana cuacë unicama

asérabi Jesucristomi catamëquin ax quicësabi oquin 'ati 'unánmiam cupí, an atu bana ñuixuncë uni a Nucën Papa Diosan, upí oquinmi 'ën bana uni 'unánmiam 'icë cana mi cupíoima quixun cati 'icën. Usa 'aish ca a uni —ñancábi cana uni 'unánmiacë —quixun sinani, cupí bitsimabi iéti 'icën, tsin nëncëxbia uni iécësaribi.

16 ¿Mitsun caramina 'unaniman, anua Nucën Papa Dios 'icë a camina mitsux 'ai quixun? Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upí ax ca mitsunu 'icën.

17 Aín Bëru Ñunshin Upí anu 'icë unicamax ca Nucën Papa Diosan iscëx upíira 'icën. Usa uni camina mitsux 'ain. Usa 'ain ca ui unin cara usa unicama sinanamiquin bëtsi bana ñuixunquin ami manumia, a Nucën Papa Diosan uisa cara oti 'icë usoquin 'ati 'icën.

18 Uni itsían mitsu sinanamiti rabanam camina bërúancati 'ain. Mitsun camina —'ënbi ñu 'unáncë cana 'ai —quixun sinántima 'ain. Usaquin sinanima camina Jesucristonën sinánmicë 'inux ñu 'unáncëma unisa 'iti 'ain.

19 Abia unin sináncë bana ax ca Nucën Papa Diosan iscëx ñancáishi 'icën. Nucën Papa Diosan bana aín unin cuënëo, ax ca ësai quia: “Ui unin cara bëtsi uni parania, a uni ca Nucën Papa Diosan 'amicëxun bëtsi unínribi usaribi oquin cupiti 'icën”.

20 Èsairibi ca aín bana quia: “An ñu 'unáncë unicama anbi sináncë banax ca ñuuma 'icë quixun ca Nucën 'Ibu Diosan 'unania”.

21 Usa 'ain camina uin cara mi 'unánmia a unin 'unánmicëxbi rabítima 'ain. Uisa ñu cara aín unicama Nucën Papa Diosan 'unánmia, a camina mitsunribi 'unánti 'ain.

22 'Ĕ 'imainun Apolo 'imainun Pedro, nuca-man mitsu ñuixuncĕ banacama camina camax-unbi 'unánti 'ain. Nucĕn Papa Diosan ca ĕnĕ menu 'icĕ ñu mitsu 'inania. An 'imicĕx camina ĕnĕ menu upiti bucuin. An 'imicĕx camina bamatancĕxbi abĕ upiti bucuti 'ain. Bĕrĭ camina an 'imicĕx asábi 'ain, usabi camina 'iti 'ain, xĕnibua 'aínbi.

23 'Ianan camina Crĭstonan 'ain. Crĭsto ax ca Nucĕn Papa Diosnan 'icĕn.

4

Usaía an aín bana ñuixunuan Crĭstonĕn caíscĕ uni 'iá bana

¹ Mitsun camina 'unánti 'ain, nux cananuna an 'amicĕxun Crĭstomi catamĕnun unicama aín bana ñuixuncĕishi 'ain. Usa 'aish cananuna unían 'unánma 'icĕbi, usai Crĭstomi catamĕti ca uni ainan 'inux iĕti 'icĕ quixuan Nucĕn Papa Diosan sinan bana, a uni ñuinun 'imicĕ 'ain.

² Uĭnu 'icĕ unin cara uni ñu mĕĕxunia an ca —upí oquin ca ñu mĕĕxunia —quixuan an ñu mĕĕmicĕ unin 'unánun upí oquin ñu mĕĕti 'icĕn. Usaribi ca an Nucĕn Papa Diosan bana ñuixuncĕ uni 'iti 'icĕn.

³ Usa 'aínbi cana 'ĕn mitsúxmi 'ĕ ñui 'ĕmi manáncĕ bana 'imainun an uni ñui uni itsimi manáncĕxun cuacĕ 'apucaman 'ĕ 'uchocĕ bana, abi taniman. Uisa uni carana 'ĕx 'ai quixun cana 'ĕnbi sinaniman, Nucĕn 'Ibu Jesucristonĕn cuni ca 'unania.

⁴ 'Ĕn ñu 'atima 'acĕ 'ĕn chiquinacĕma ca 'aíma 'icĕ quixun 'ĕn sinaniabi ca Nucĕn 'Ibu Jesucristonĕn cuni carana asĕrabi ñu 'aisama 'acĕma 'ai quixun 'unania.

⁵ Usa 'ain camina Jesucristo utĕcĕncĕma pain 'ain, uisa uni cara uni itsi 'icĕ quixun sinántima

'ain. Utēcēnxun ca Nucēn 'Ibu Jesucristonēn, camabi uni an unēxun ñu 'acēcama 'imainun aín nuitu mēúa sináncē ñucamaribi, an upí oquin 'unánun 'unánmiti 'icēn. 'Unánmicēbētan ca Nucēn Papa Diosan ui unicaman cara aín 'ucha tērēncē 'ixun ñu upí 'axa, a usaribi oquin —upí oquin camina 'a —quixun caquin cuēēnmiti 'icēn.

⁶ Ēn xucēantu, Apolobē 'ēx 'icēsaribitimi mitsux bētsi bana sinanima Nucēn Papa Dios quicēsabi oíshi 'inun cana ēnē ñucama ñuiquin mitsu cain. — An mitsu 'unánmicē unin 'unánmicēsamaira oquin ca an nu 'unánmicē unin nu 'unánmia —quixun camina bētsi uni catima 'ain.

⁷ ¿Uin cara mitsu raírí, bētsi unicama 'icēsamaira oími upí 'inun 'imiaxa? Nucēn Papa Diosan 'imicēxma camina upí 'itsianma. Nucēn Papa Diosan 'imicēx upí 'ixun ¿caramina uisa cupí —ēxbi cana upí 'ai —quixun rabíquin sinanin?

⁸ Mitsun camina ēsaquin sinanin, —nun cananuna upí oquin Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan 'unánmicēxun camabi ñu 'unanin —quixun. Usa 'aish camina nun bētsi ñu mitsu 'unánmiti cuēēniman. Mitsun sinani camina mitsúxbi 'apusa 'ain, Jesucristo utēcēncēma 'aínbi. Mitsúxmi 'apu 'ain cananuna nuxribi cuēēni 'apu 'itsían.

⁹ Usami mitsux 'aínbi ca 'ēn sináncēxun Nucēn Papa Diosan nu uni raírí meuirá 'imiaxa, aín bana ñuixunun Jesusan caíscē nux 'icēbi. Unían —'uchañu 'aish ca bamati 'icē —quixun ñuicē unisa cananuna nux 'ain. Nuxnu usaquin unin ñuicē 'icē ca unicama 'imainun ángelcamaribi 'isia.

¹⁰ Cristonēn cacēsabi oquin 'acē cupí mitsun iscēx nux ñuumara 'imainun camina mitsux aín

bana 'unáncë 'ain. Mitsun sináncëxa nun bana racuëti banacësa, 'imainun ca mitsun bana cushi 'icën. Usa 'icë nu timaquin nu ñuianan ca mitsuishi unin nuia.

11 Bëri nëtënbi cananuna bërâma 'iásaribiti 'acëñuma 'ianan shimanan chupa upíñuma 'ain. 'Imainun ca unin nu bëtsi bëtsi oquin 'atimoia. Usa 'aish cananuna anu 'iti xubuñumabi 'ain.

12 'Atsánxunbi cananuna nun piti binuxun nun męcënan ñu mëëin. Numia 'atimati banaiabi cananuna nun Nucën Papa Dios a unicama ñucáxunin. Nu bëtsi bëtsi ocëxunbi cananuna tanshitin.

13 Nu ñui 'atimati banaiabi cananuna nun abë nuibanainsa tanquin upí oquinshi 'ësëin. Unin sináncëx cananuna nux 'aisama 'icëa unin pucë chinan usaribi 'ain, bëríribi cananuna unin nu sináncëx usa 'ain.

14 Mitsúxmi masá nuitunun cana ënë ñucama mitsu cuënëoxuniman. Mitsúxmi 'ën bëchicësa 'icë cana nuibaquin upí 'inun mitsu 'ësëin.

15 'Itsa unin Cristo ñuiquin mitsu ñuixununbi cana 'ën pain Jesucristo mitsu ñuixuancën. 'Ën ñuixuncëxun cuati camina ami catamëacën. Usa 'ain cana 'ëxëshi mitsun papasa 'ain.

16 'Ën pain Jesucristonën bana mitsu ñuixuncë 'aish camina 'ëx 'icësaribiti 'iti 'ain.

17 Mitsúxmi 'ëx 'icësaribiti 'inun cana Timoteo mitsu istánun xuan. 'Ën bana ñuia cuati axribi aséribi Nucën 'Ibu Jesucristomi catamëcë 'aish ca 'ën nuibacë bëchicësa 'icën. Mitsunu cuanxun ca uisai carana 'ëx Jesucristomi catamëcë 'aish 'i, a mitsu ñuixunti 'icën. Camabi ëmanuaxa timëcë axa Jesucristomi catamëcë unicama a cana usai cana 'ëx Jesucristomi catamëti 'i quixun 'unánmin.

18 Mitsu raírinëx camina 'ëx sapi isna anu cuanti racuëti quixun sinani cërutin.

19 Usaquin sináncëbëbi cana Nucën 'Ibu Jesucristo cuëncëbë 'itsama nëtë 'icëbë mitsu isi cuanti 'ain. Cuanxun cana a unicaman cara aín cuëbitainshi banaquinma asérabí ax quicësabi oquin 'aia quixun isti 'ain.

20 Axa –'ëx cana Nucën Papa Diosnan 'ai –quicë uni ama, an aín bana quicësabi oquin 'acë uni ax cuni ca asérabí Nucën Papa Diosnan 'icën.

21 ¿'Ën mitsu ñu cai cuanti caramina cuëënin? ¿'Ën ñu caquinma mitsu nuibaquin upí oquinshi cai cuanti caramina cuëënin?

5

Ax aín xanuma 'aínbi xanubë 'icë uni ñuicë bana

1 'Ën cana ësoquian chanioia cuan, micama achúshinëx ismina min papan xanubë 'in. Usai 'iti ca 'aisama 'icën. An Nucën Papa Diosan bana 'unáncëma uníxbi ca usai 'ima.

2 ¿An usa ñu 'acë uni mitsubë 'aínbi caramina mitsun –nux cananuna asábi 'ai –quixun sinanin? Usaquin sinanima camina mitsux –nux cananuna 'aisama 'ai –quixun sinani rabínti 'ain. Rabínquin camina a uni mitsubë 'inúnma chiquínti 'ain.

3 'Ëx mitsubëma 'ixunbi cana mitsubëtan 'acësaribi oquin ënuxunbi sinanin. 'Ëxbi anu 'ixun 'acësa oquin cana –a uni ca 'aisama 'icë –quixun sinanin.

4 Usa 'ain camina ami sinánquin an cushiocëxun Nucën 'Ibu Jesucristo cuëncësa oquin 'anux timëti

'ain, 'enribi an cushiocëxun, an ca mitsu 'aquinia quixun sinánxunmainun.

⁵Timëxun camina a uni ñunshin 'atimanën 'apun uisoquin cara 'ati 'icë usoquian 'anun ënti 'ain. Usaquian 'acëxa sinanacë ca a uni bamacëbi aín bëru ñunshin Nucën 'Tbu Jesusan utëcënquin upí isti 'icën.

⁶Bëtsi bëtsi ñu 'aisama 'aíbi camina mitsux rabinima —nux cananuna asábi 'ai —quí cuëënin. Usai 'iti ca 'aisama 'icën. ¿Caramina 'unaniman, “anun pán chamiti ñun ca chamaratsu 'ixunbi xuicëma pain 'icë páncama choia?” Usaribi oquin ca anu 'icë uni achúshinën 'uchaxbi sinanacëma 'ixun anu 'icë unicama usaribitia 'inun 'imiti 'icën.

⁷Usa 'ain camina an a 'ai 'uchati ñu 'acë uni a ñua 'atëcënxunma ashiquin ënun sinánmiti 'ain. Bëráma judíos unicamax carnero imi atun xëcuënu 'unánti oquin shiax, bamati 'aíshbi iëa, usaribiti cananuna Cristo bama cupí iëan. Bëráma axa iëcë unicaman anun chamiti ñucëñunma 'acë pán piá usaribi 'inuxun camina mitsun Cristonan cupí uisa 'uchabi 'atëcëntima 'ain.

⁸Usa 'ixun cananuna nun 'ása oquin 'atimaquin sinánquinma upí oquinshi sinánan cëmë 'ixun uni paránquinma, —nun 'ucha tërëncë 'aíshnu Nucën Papa Diosnan 'inun ca Cristo bamacëxa —quixun sinánti 'ain. Usa 'ixun cananuna ñu 'aisama 'ati sinanima asérabi Cristomishi sinani ax cuëëncësabi oíshi 'iti 'ain.

⁹Mitsu buánminuxun 'ën cuëñëocë quirica itsi anu cana ësaquin mitsu cacën, ainanmabi xanu cuëënbëquincë uni 'imainun xanúxmabi uni itsibë 'icë uni abë niaxma 'inun.

¹⁰Camabi unibë niaxma 'inun quixun cana

mitsu caiman. Ēnē nētēnu 'icē ñuishi sináncē unicaman ca ainanmabi xanu cuēēanan, uni itsin ñu cuēēanan, ñu mēcamanan, Nucēn Papa Diosmi sinánquinma unin 'acē ñu rabia. Camabi menu ca usa uni 'icēn. Usa unibubē 'iisa tanquinmabi camina uinu 'icē menuabi usa uni isíma 'itima 'ain.

¹¹ Ēsaquinshi cana mitsu caisa tanin. Axa —'ēx cana Jesucristomi sináncē 'ai —quibi cēmécē unibē camina nitima 'ain. Jesucristonainsa quiquinbia ainanmabi xanu cuēēnbēquincē uni 'imainun xanúxmabi uni itsibēribi 'icē uni 'imainun bētsi unin ñu cuēēncē uni 'imainun Nucēn Papa Diosmi sinánquinma unin 'acē ñu rabicē uni 'imainun ñuianancē uni 'imainun paēncē uni 'imainun mēcamacē uni, usa unibubē camina nitima 'ain, abētanbi camina pitima 'ain.

¹²⁻¹³ Ēn cana axa Jesucristomi sináncēma unicama 'uchoquin —mix camina 'aisamaira uchañu 'ai —quixun catima 'ain. Nucēn Papa Diosan cuni ca atu 'uchoti 'icēn. Usa 'aínbi camina mitsúnbi ax mitsubē Jesucristomi catamécē 'ixunbia 'atima ñu 'aia 'unánquin a uni 'uchoti 'ain. Usoquin 'aquin camina axa mitsubē 'icē uni aín 'ucha cupí mitsubē 'iaxma 'inun chiquínti 'ain.

6

Axa Jesucristomi sináncē uníxa, an Nucēn Papa Diosan bana 'unáncēma 'apumi manántima bana

¹ Mitsux Jesucristonēn uni 'aíshbi mibēa Jesucristomi sináncē unibē nishanantancēxun camina axa Cristomi sináncēma 'apumi manánquinma, mitsúnbi an Nucēn Papa Diosan bana cuacē uni raíribētan mēníoti 'ain.

² Jesucristo nun 'apu 'inux ucëbëtan ca aín unica-man abëtan camabi unin uisa ñu cara 'axa quixun isti 'icën. ¿Mitsux Jesucristobë 'apu 'iti 'ixun caramina unían bërí 'acë ñu 'unánquin mëníoxuntima 'ain?

³ Angelnënríbi cara ñu upí 'axa quixun cananuna isti 'ain. Angelcaman cara ñu upí 'axa quixun 'unánti 'ixun cananuna asérabi ënë nëtënu 'icë unin cara ñu upí 'aia quixun 'unánti 'ain.

⁴ ¿Mitsux Jesucristonën uni 'aíshbi mibëa Jesucristomi sináncë unibë nishanantancëx caramina axa ami sináncëma unínu ami manani cuanti 'ain?

⁵ Usai 'itimími rabínun quixun cana usaquin mitsu caín. ¿Mitsúxbi caramina usa ñu mëníonantima 'ain?

⁶ ¿Axa Jesucristomi catamëcë uníxa bëtsi ñui ami manani, axa Jesucristomi sináncëma 'apunu cuanti cara asábi 'ic?

⁷ An mitsubëtan Jesucristonën bana 'unáncë unimi manánbëquinti ax ca 'aisama 'icën. Ami manánquinmami an uisa cara mi ocëxunbi tanshiquin min ñua mëcamatiabi isëshiti ca asábi 'iti 'icën.

⁸ Usai 'iti asábi 'aínbi camina mitsun uni itsimi 'uchaquin aín ñu mëcamanan bëtsi bëtsi ñuríbi 'ain, abëtanmi Jesucristonën bana cuacë unibi camina usoquin 'ain.

⁹ ¿Aín nëtënu abë 'iisa 'aíshbi ca an ñu 'aisama 'acë uni aín nëtënu Nucën Papa Diosbë 'ítima 'icë quixun caramina 'unaniman? Camina 'unánti 'ain, ainanmabi xanu cuëncë unicama 'ímainun an Nucën Papa Diosmi sinánquinma unin 'acë ñu rabicë unicama 'ímainun aín xanuma 'aínbi bëtsi unin xanubë 'icë uni 'ímainun xanúxmabi uni it-sibë 'icë uni,

10 'imainun an ñu mëcamacë uni 'imainun an bëtsi unin ñu cuëencë uni, 'imainun axa ñuianancë uni 'imainun paëncë uni 'imainun an uni paránxun aín ñu bicë uni, acamax ca Nucën Papa Diosan nëtënu 'itima 'icën.

11 Usa uni camina mitsu raírinëx 'iacën. 'Iá 'aínbi ca mitsun ñu 'atima 'acëcama tërëncë 'ain mitsun nuitu upí 'icën. Usa 'aish camina Nucën 'Ibu Jesucristo cupí, Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'imicëx, an iscëx ainan 'ain.

Nun namia Jesucristonan 'ain 'uchatima bana

12 Aséabi ca ënë bana quia, “unin ca aín cuëencësoquin ñu 'ati 'icën”. Usa 'aínbi cana 'ëx upí 'iisa tanquin camabi ñuira 'atima 'ain. Unin ca aín cuëencësoquin ñu 'ati 'icën. Usa 'aínbi cana unían ñunshínquin 'acësoquin ñu 'atima 'aisama tanin.

13 Èsaía uni quicë ax ca aséabi 'icën: Piisa tanquin nun picë ñu ax ca nun pucunu atsíntancëxun nun nami cushioia, Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin. Usa 'aínbi cananuna ënë menuxunu 'acësa oquin Nucën Papa Diosan nëtënu 'ixun usa ñucama sinántëcëniman. Usa 'aínbi ca unin usai 'iti sinánquinbi tënëquin aín nami 'uchotima 'icën, aín xanuma 'aínbi xanu itsibë 'ianan unix uni itsibë 'iquin. Unían ainan 'ixun ax cuëencësa oquinshi sinánun ca Nucën 'Ibu Diosan camabi uni uniocëxa.

14 Usoquin nu unio 'ixun ca an Nucën 'Ibu Jesús baísquimiasaribi oquin aín cushínbi nuribi baísquimiti 'icën.

15 ¿Caramina, mitsux camina Jesucristonan 'ai quixun 'unaniman? ¿'Ëx Jesucristonan 'aíshbi

carana 'ëx 'atima xanubë asaribi 'inux 'iti 'ain?
Uisa 'aíshbi cana 'itima 'ain.

¹⁶ ¿Axa xanu 'atimabë 'icë uni ax ca abë achúshisa 'icë quixun caramina 'unaniman? Nucën Papa Diosan bana cuënëo quicësabi oi ca uni xanubë rabë 'aíshbi achúshisa 'icën.

¹⁷ Usa 'aínbi ca uinu 'icë unix cara Nucën 'Ibu Jesucristonan 'icë, an sináncësaribi oquin sinani abë achúshisa 'icën.

¹⁸ Usa uni 'imainun usa xanumi camina 'unánti 'ain. Aín xanu 'aímabi xanu itsibë 'icë uni 'imainun xanúxmabi uni itsibë 'icë uni an ca abi aín namibi 'uchoquin 'atimamia. Ñu raíri 'aisama 'aquinbi ca unin usoquin aín nami 'uchoima.

¹⁹ ¿Aín Bëru Ñunshin Upí a Nucën Papa Diosan mitsu 'ináncë, ax ca minu 'icë quixun caramina 'unaniman? Mitsux camina anu ax 'icë, a 'ain. Usa 'ain camina miishima 'ain, ax ca min 'Ibu 'icën.

²⁰ Nucën Papa Diosan ca mitsúxmi ainainshi 'iti oquin aín Bëchicë bamati oquin mëníocëxa. Ainan 'aish camina mitsux cuëëncësa oi 'ima ax cuëëncësabi oíshi 'iti 'ain. Usa 'ixun camina mitsun nami 'imainun mitsun sinan upí 'ixun Nucën Papa Dios cuëëncësa oquinshi ñu 'ati 'ain. Usaími mitsux 'ia isquin ca raírinën —upí ca Nucën Papa Dios 'icë —quixun 'unánti 'icën.

II. CORINTONU 'ICË UNICAMAN ÑUCÁCËXUAN PABLONËN CA (7-16)

7

Unin cara xanu biti 'icë quixuan Corintonu 'icë unicaman ñucácëxuan Pablonën ca

¹ Mitsúnmi 'ë quirica bëmiquin ñucácë banacama a ñuiquin cana ësaquin mitsu cain, unin xanu bitima ca asábi 'icën.

² Usa 'aínbi ca camabi unin xanu cuëënia. Usa 'ain ca xanu itsi cuëënti rabanan camabi uni xanuñu 'iti 'icën, camabi xanúxribi ca bënëñu 'iti 'icën.

³ Nucën Papa Diosan mëníosabi oi ca uni aín xanubë 'iti 'icën. Usaribiti ca xanu aín bënëbë 'iti 'icën.

⁴ Xanux ca axëshima 'icën, ax ca aín bënënanribi 'icën. Usaribiti ca uni axëshima 'icën, ax ca aín xanunanribi 'icën.

⁵ Usa 'ain ca xanun aín bënë aín nami 'aísa tancëxun timatima 'icën. 'Imainun ca unínribi aín xanu aín nami 'amítisa tancëxun timatima 'icën. A rabëtaxbi upiti Nucën Papa Diosbë banatisa tani cananquin mëníotancëx cuni ca ënánanti 'icën. Ñunshin 'atimanën 'apúan 'atimaquin sinánmicëx tënëtisama tani 'uchati rabanan biránantëcëñuxbi ca bënëtishi ënánanti 'icën.

⁶ Unían asérabi xanu binun quixun cana 'ën caiman. Biisa tanquin ca biti 'icën.

⁷ 'Ën sináncëx ca camabi uni 'ësaribi xanuñuma 'iti asábi 'icën. Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan achúshi achúshi uni, xanuribi, uisai cara 'iti 'icë quixun mëníoia.

⁸ Ësaquin cana mitsu cain, xanuñuma unin xanu bitima ca asábi 'icën, 'ëx 'icësaribiti. 'Imainun ca bënëñuma xanu 'imainun casunamëcë xanu bënëutima asábi 'icën.

⁹ Usa 'aínbi ca xanuñuma 'iti tënëtisama tanquin unin xanu biti 'icën, xanúxribi ca bënëñuma 'iti tënëtisama tani bënëuti 'icën.

¹⁰ Bënëñu xanu ñuiquin cana ësaquin cain, an ca

aín bënë èntima 'icën. 'Èn sinanënbi caquinma cana Nucën 'Ibu Jesusan sinánmicëxun usaquin cain.

¹¹ Aín bënë ènquinbi ca xanun uní itsi bitima 'icën. Biisa tanquin ca aín bënë bitëcënti 'icën. Usaribi oquin ca unin aín xanu èntima 'icën.

¹² Ènë banaribi ñuiquin cana Nucën 'Ibu Jesusan 'ë sinánmicëma, 'ënbi sinánquin, èsaquin mitsu cain: axa Jesucristomi catamëcë unin ca aín xanúxa Jesucristomi catamëcëma 'aíshbi abë upí 'ixun èinsama tancëxun èntima 'icën.

¹³ Usaribi oquin ca xanuxun ax Jesucristomi catamëcë 'ixun aín bënë Jesucristomi catamëcëma 'icëbi an èinsama tancëxun èntima 'icën.

¹⁴ Usa 'aín ca aín xanu Jesúsmi catamëcë 'ixun aín bënëribi Jesúsmi sinánun sinánmiti 'icën. Sinánmianan ca aín tuácamaribi Jesucristomi sinánun sinánmiti 'icën. Usaribi oquin ca aín bënë Jesúsmi catamëcë 'ixun aín xanuribi Jesúsmi sinánun sinánmianan aín bëchicë Nucën Papa Diosan bana 'unánmiti 'icën. Usaquinmi 'aquincëx ca mitsun bëchicëcama ax an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unin bëchicësa 'itima 'icën.

¹⁵ Usa 'aínbi ca axa Jesúsmi catamëcëma unin aín xanu Jesúsmi catamëcë 'icë èinsa tanquin ènti 'icën. Usaía 'icëxbi ca aín xanun 'uchama 'icën. Usaribi oquin ca axa Jesúsmi catamëcëma xanun aín bënë Jesúsmi catamëcë 'icë èinsa tanquin ènti 'icën. Usaía 'icëxbi ca aín bënë 'uchama 'icën. Nucën Papa Dios ca ñuxnu nun xanubë 'atimonani cuëbícánani tsoi cuëënima.

¹⁶ Camina 'unaniman, mix xanu 'ixunmi ami sinánmisa tancëx cara min bënë Jesucristomi sinánti 'icë quixun. Camina 'unaniman, mix bëbu 'ixunmi ami sinánmisa tancëx cara min xanu

Jesucristomi sinánti 'icë quixun.

17 Nucën 'Ibu Dios cuëencësabi oi camina a nêtéan an mitsu ainan 'imicë, usaíbi 'iti 'ain. Usoquin cana camabi ëmanu 'icë axa Jesucristomi catamëcë unicama cain.

18 Ënëx ca ësa 'icën. Mitsux judíos uni 'icë Nucën Papa Diosan Jesúsni catamënun sinánmicëx camina mitsux judíos unicama 'icësaribiti 'unánti ocë 'aish usabi 'iti 'ain. Usaribiti mitsux judíosma uni 'aish Jesúsni catamëti ami sinántancëx camina judíos uni 'icësaribiti 'inux 'unánti oracatima 'ain.

19 'Unánti oracacë 'ianan 'unánti oracacëma 'ixunbia aín bana quicësabi oquin 'aia cuni ca Nucën Papa Diosan uni upí isia.

20 Uisai cara Nucën Papa Diosan ainan 'inun 'imicëma pain 'aish 'iaxa, usaíbi ca ainan 'aish uni 'iti 'icën.

21 Mixmi an uni ñu mëëxuncë uni 'icë Nucën Papa Diosan ainan 'imicëxun camina bënëquinma min 'acësabi oquin an mi ñu mëëmicë uni ñu mëëxunti 'ain. Usa 'aínbi camina an mi 'aisa tantinquincëx anuax cuanti 'ain.

22 Uni an uni ñu mëëmicë uninan 'ixun ca aín 'ibu cuëencësabi oquin 'aia. Usa 'aíshbi ca Nucën 'Ibu Jesucristonën ainan 'inun 'imicë 'ixun a unin an ñu mëëmicë uni ñu mëëxuníbi, Nucën 'Ibu Jesucristomi catamëcë 'ixun upí oquin 'acë 'aish, abi 'axuncësa 'ia. Usaribi oquin ca uni an uni ñu mëëxuncëma a Nucën Papa Diosan ainan 'inun Cristomi sinánmicë 'ixun, ax aín bamati nêtë sënëntamainun Cristonën uni 'ixun ax cuëencësabi oquinshi 'aia.

23 Mitsúxmi ainainshi 'iti oquin ca Nucën Papa Diosan aín Bëchicëbi camabi uni cupí bamati oquin

mënóçëxa. Usa 'ain camina uinu 'icë unínbia Jesucristo cuëëncësoquinma ax cuëëncësoquinshi 'acë 'itima 'ain.

²⁴ 'Ën xucëantu, cana mitsu catëcënin, uisai caramina Nucën Papa Diosan Jesucristomi sinánmicëma pan 'aish 'ia, usabii camina 'iti 'ain, Nucën Papa Dios cuëëncësabi oi.

²⁵ Nucën 'Ibu Jesusan sinánmicëma 'ëxbi cana, bënëñuma xanu 'imainun xanuñuma uni ñuiquinmi mitsun 'ë ñucácë a ñui ësai quin, Nucën 'Ibu Jesusan aín bana unicama ax cuëëncësabi oquin ñuixunti 'imicë 'aish.

²⁶ Axa ami catamëcëma unicaman ca axa Jesucristomi catamëcë unicama ami nishquin bëtsi bëtsi oia. Usaquian 'acëx cananuna upitax bucuiman. Usa 'ain ca 'ën sináncëx, xanuñuma uni ax usabi 'iti 'icën, bënëñuma xanu axribi ca usabi 'iti 'icën.

²⁷ Xanuñu 'ixun camina a ënti sinántima 'ain. Xanuñuma 'ixun camina xanu bití sinántima 'ain.

²⁸ Ünin xanu bití, ax ca 'uchama 'icën. Usaribiti ca xanu bënëti ax 'uchama 'icën. Usa 'aínbi ca an xanu bicë uni 'imainun axa bënëcë xanu, ax an Nucën Papa Diosan bana cuacëma unicaman 'atimocëx 'aísamaira tëmëрати 'icën, an xanu bicëma uni 'imainun bënëcëma xanu 'icësamaira oi.

²⁹ 'Ën xucëantu, ësaquin cana mitsu caisa tanin, xënbuirai cananuna tsótima 'ain. Usa 'ain ca uni xanuñu 'aíshbi xanuñumasa 'iti 'icën.

³⁰ Axa rarumacë uni an ca aín rarumatishi sinántima 'icën. Axa bëtsi unicamabë timéax cuëëncë unicamax ca axa cuëëncëma unicamasaribi 'iti 'icën. An ñu bicë uni axribi ca ñuñu 'aíshbi ñuñumasa 'iti 'icën.

³¹ 'Ënë nëtënuanu iscë ñu ënëx ca cëñutia. Usa

'ain ca ënë nëtënu xuan an ñu bicë uni ax ñu bicëma unisa 'iti 'icën.

³² Mitsúxmi ënë nëtënu 'icë ñu 'aisamaira oquin sinani masá nuituti bënëti cana cuëëniman. Xanuñuma unin ca Nucën 'Ibu Jesús cuëëncësa oquinshi 'ati sinania, axa cuëëntanun.

³³ Usa 'ainbi ca xanuñu uní an ënë nëtënu 'icë ñuñu 'iti sinania, ain xanu cuëëntanun.

³⁴ Usaribi oquin ca bënëñuma xanun Nucën Papa Diosan iscëxun ñu upíshi 'ati sinánan ain sinan upí 'ixun Nucën 'Ibu Jesús cuëëncësa oquinshi 'ati sinania, ax cuëëntanun. Usa 'ainbi ca bënëñu xanu an ënë nëtënu 'icë ñuishi sinania, ain bënë cuëëntanun.

³⁵ Mitsu ënë nëtënu 'icë ñucama 'aisamaira sinánxma 'inun caquin cana mitsu masá nuitumitisama tanin. Mitsúxmi chuámarua 'iti cupíshi cana usaquin mitsu can, mitsúxmi bëtsi ñumi sinanima Nucën 'Ibu Jesús cuëëncësabi oíshi 'i cuëënun.

³⁶ Usa 'ainbi ca unin ain bëchicë xanu, ain bënuti sënëncëbëtan, 'iisa tania bënumiti 'icën. Ax ca 'uchama 'icën. Usaía 'iti ca asábi 'icën.

³⁷ Usa 'ainbi ca uni itsin upí oquin sinánxun, ain bëchicë xanu bënumisama tanquin axribia bënutisama tania, a bënumitima 'icën. Usaía 'iti ca asábi 'icën.

³⁸ Usa 'ain ca unin ain bëchicë bënumiti asábi 'icën. 'Imainun ca unían ain bëchicë bënumitima ax asábiira 'icën.

³⁹ Bënëñu xanu an ca usai uni 'iti quicësabi oquin, bamacëma 'icë ain bënë ëntima 'icën. Ain bënë bamacëbë cuni ca 'iisa tani bënuti 'icën, Nucën 'Ibu Jesús cuëëncëbë.

⁴⁰ Usa 'ainbi ca 'ën sináncëx bënëñu 'aish 'icësamairai bënëñuma 'aish chuámarua tani cuëënti

'icën. 'Ën sináncëxun ca Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan usaquin 'ë sinánmiäxa.

8

Unin 'acë ñu rabiquin ñuina 'acë piti ñuiquian Pablonën ca bana

¹ Unían unínbi 'acë ñu rabiquin 'aracacë ñuina 'acë a namix cara piisa 'icë quixunmi 'ë ñucacë bana, a ñuiquin cana ësaquin mitsu cain. 'Ën 'unáncësaribi oquin camina mitsun aséribi 'unan, Nucën Papa Diosëshi dios 'ain ca unin 'acë ñu rabiquin ñuina rëcë a nami ax bëtsi namisaribi 'aish piti 'icën. Usaquin sinani ca uni raíri ainra isa ñu 'unánxa quixun sinani, a nami pi, bëtsibë cëruanáia. Usa 'aínbi ca raírinëx, a namix ca bëtsi namisaribi 'aish piti 'icë quixun 'unánxunbi an picëma unicama nuibaquin 'uchamisama tanquin piima, Jesucristonën sinánsaribi 'ixun.

² An —'ën cana ñu 'unan —quixun sináncë uni an ñu 'unánxunbi ca aséribi uisai 'iti cara quixun upí oquin 'unánima.

³ Usa 'aínbi ca axa aséribi ami sináncë uni a Nucën Papa Diosan ainan 'icë 'unania.

⁴ Unínbi 'acë ñu rabiquin ñuina rëcë aín nami piti cara asábi 'icë quixunmi 'ë ñucacë bana a ñuiquin cana ësaquin mitsu cain. Cananuna 'unan, unin 'acë ñu ax ca ñuishi uniocë 'aish aséribi diosma 'icën. Nucën Papa Dios ax ca achúshi 'icën, bëtsi dios ca 'aíma 'icën.

⁵ Raíri unin ca sinania, 'aisamaira ca dios 'icë quixun. Usa 'aish ca naínu 'icë 'imainun menu 'icëribi 'icën. Ax ca dios 'icë quianan ax ca nun 'ibu 'icë quiax quia.

6 Usaquian sináncëbëtanbi cananuna nun 'unanin, achúshi ca Nucën Papa Dios 'icën. An ca camabi ñu unioçëxa. Ainan 'inun ca nuribi unioçëxa. 'Imainun ca Nucën 'Ibu achúshi, Jesucristo, ashí 'icën. An ca aín Papabëtan camabi ñu unionan nuribi unioçëxa.

7 Usa 'aínbi ca axa Jesúsmi catamëcë uni raírinën —unían rabinuxun 'acë ñu ax ca ñuishi 'aish anu nun rabiti dios, ama 'icë —quixun upí oquin 'unaníma. 'Unánquinma ca usabi oquin unin 'acë ñu rabiçë 'ixun, Jesucristomi catamëquinbi a ñu rabiquin ñuina rëxun aín nami piia. Piquinbi ca — unían a ñu rabiquin rëcë ñuina nami pi sapi cana 'ucha —quixun sinania.

8 Nucën Papa Diosan iscëx ca an ñu picëma uni 'icësaribi an ñu picë uni 'icën. Usa 'ain cananuna nun ñu picë cupí 'ianan nun ñu picëma cupí Nucën Papa Diosan iscëx upí 'ima.

9 'Aisa tanquin camina uni itsin usa ñu rabiquin ñuina 'acë aín nami piti 'ain. Usa 'aínbi camina an upí oquin —a ñux ca unin 'acë 'aish ñuishi 'icë — quixun 'unáncëma uni a 'uchamiti rabanan sinánti 'ain, —cana pitima 'ai —quixun.

10 Ënëx ca ësa 'icën. Min a rabinuxun unin unioçë ñu a rabiquinma camina —a rabiquian unin rëcë ñuina nami a piibi cana Nucën Papa Diosmi 'uchaima —quixun sinánquin, anuxun a ñu rabiti xubunuxun a nami piti 'ain. Usa 'aínbi ca minmi a nami piia iscë cupí an —unin unioçë ñux ca ñuishi 'icë —quixun upí oquin 'unáncëma uni, an a ñu rabiquin a nami piti 'icën.

11 Min a nami piquin camina, minun rabanan 'icësaribitia anun rabananribi Cristo bama uni, a

'uchamin.

¹² Usaquin piquin camina axa mibë Jesúsmi sináncë uni, an –unin unioçë ñu ax unínbi 'acë 'aish cushiñuma 'ain ca a rabiquin unin 'acë ñuina namix bëtsi namisaribi 'icë –quixun 'unáncëma 'ixunbi anribi pinun sinánmin. Sinánmi ami 'uchai camina Cristomiribi 'uchain.

¹³ Usaquin 'ën a nami piquin axa Jesúsmi sináncë uni itsi 'uchamiti rabanan cana xënibua 'aínbi unin 'acë ñu rabiquin pitia 'acë ñu a pitima 'ain.

9

An Jesucristomi catamënun uni bana ñuixuncë uni ca cupí biti 'icë quicë bana

¹ Nucën 'Ibu Jesusan aín bana uni ñuixunti caísa cana 'ëx 'ain. An caíscë unicaman 'acësaribi oquin cana 'ënribi Nucën 'Ibu Jesús isacën. 'Ën aín bana ñuixuncë cupí camina mitsúxribi ami catamëtin. Usa 'ain camina mitsúnbi 'unánti 'ain, 'ëx cana asérami a usaquin 'anúan Nucën Papa Diosan caísa 'ain.

²—Jesucristonën aín bana uni ñuixunun 'imicëma ca Pablo 'icë –quixuan uni itsin sináncëbëtanbi camina mitsun –an 'imicë ca –quixun 'unánti 'ain. 'Ën aín bana ñuixunia cuati camina mitsux Nucën 'Ibu Jesúsmi catamëtin. Usa 'ain camina asérami 'unánti 'ain, an ca 'ë aín bana ñuixunun xuaxa quixun.

³ An 'ë ñuicë unicama cana ësaquin cain:

⁴ –An 'ën bana ñuixuncëxun cuacë unicaman 'ë piti 'ináncëxun 'ën biti ca asábi 'icën.

⁵ A Jesusan aín bana ñuixunun caíscë uni raíri 'imainun Nucën 'Ibu Jesusan xucéantu 'imainun

Pedro, acaman aín xanu abë cuanun buáncësaribi oquin cana 'ënribi 'aisa tanquin xanu buánti 'ain.

⁶ ¿Axa mitsubë 'icë uni raírinën 'acësaribi oquin 'ënribi Bernabébëtan 'ën mēcēnan ñu mēëquinma, Nucēn Papa Diosan banaishi ñuixunti cara asábima 'itsíanx? Ca asábi 'itsíanxa.

⁷ Suntárunën ca anbi aín ñu maruima, 'apun cuni ca a 'inania. Usaribi oquin ca an ñu 'apácë unin an 'apácë ñuxa tuaia, aín bimi bixun piia. Usaribi oquin ca an vaca bërúancë unin vaca xuma bixun xëaia.

⁸ 'Enbi 'ën sinanën sináncëma ca ënë bana 'icën. Moisésnën cuënëo banaribi ca usai quia.

⁹ Moisésnën cuënëo bana ca ësaí quia: “Trigo bimima rëucubutia piia quixun camina vaca bënë cuëtanitima 'ain”. Axa tēecë cupía an piti ca asábi 'icën. Vaca bënëxëshi ca usai 'iti quixun ca Nucēn Papa Diosan Moisés ënë bana cuënëomiamama 'icën.

¹⁰ Numiribi sinánquin ca usaquin Moisés cuënëomiacëxa. Unin ca ñu bëru 'apánuxun me mëníoia. Mëníoquin ca –'apácëx canitancëxuan ñu bërūn tuaia cana aín bimi biti 'ai –quixun sinania. Usaribi oquin ca unin trigo bimi biquin, –ënë bimi cana pinuxun 'ai –quixun sinania.

¹¹ Nun mitsúxmi Jesúsmi catamēnun Nucēn Papa Diosan bana ñuixuncëxunmi mitsun nun piti ñu nu 'inánti ca asábi 'icën.

¹² Nun cananuna bëtsi unin 'acësamaira oquin mitsu 'unánmian. Usa 'ain ca bëtsi unimi 'ináncësamaira oquin mitsun nu ñu 'inánti asábi 'itsíanxa.

Usa 'aínbi cananuna a ñubi mitsunua bicëma 'ain. Mitsun nun Jesucristo ñuicë bana cuaisama tanti rabanan cananuna ñuñuma 'ixunbi mitsu ñu

ñucácëma 'ain.

13 Camina 'unanin, Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin ca anuxun a rabiti xubunuxun an ñu 'acë unicama 'imainun sacerdotecamanribi Nucën Papa Dios rabiquin 'acë ñuina ain nami paná piia.

14 Usaribi oquin ca Nucën 'Ibu Jesusan mëníocëxa, an a ñuiquin ain bana uni ñuixuncë unicama a ca an ain bana cuacë unicaman anúan ain ñu biti 'inánti 'icën.

15 Usa 'aínbi cana 'ën Jesusan bana unicama ñuixunquinbi añu ñubi bicëma 'ain. Bëríribi cana 'ëmi ñu 'inánun quixun ènè quirica mitsu buánmiman. Bana ñuixuncë cupí cana añu ñubi bicëma 'ai quixun 'ën mitsu cacë, a bana cëmë 'iti cana cuëëniman. 'Acëñuma 'aish 'ëx bamacëbëbi ca a bana cëmëma 'iti 'icën.

16 'Ën Jesusan bana unicama ñuixuncë cupí cana rabiacátima 'ain. ¡Aín bana ñuixunun Jesucristonën 'ë cacë 'ixunbi an cacësa oquin 'acëma 'aish carana uisai 'icë 'itsían!

17 Nucën Papa Diosan ca Jesucristo cupía unicama ainan 'inun iëmiti 'icë quicë bana, a 'ëxbi cuëënquin ñuixuncë 'ixun cana cupí biti sinántsián. 'Ixunbi cana 'ënbi sináncëma, an 'ë a bana ñuixunun 'ë cacë cupí, an cacësabi oquinshi 'ati 'ain.

18 'Ën cupí biti asábi 'aínbi cana cupí biquinma unicama Jesucristo ñuicë bana ñuixunin. Ñuixuni cana curíqui bitsi cuëëncësamaira oi mitsúnmi 'ë cupíoquinmashi a bana cuati cupí cuëënin.

19 'Ëa unin ñu mëëmicëma, 'aíshbi Nucën Papa Dios cuëëncësabi oíshi 'iquin cana an camabi uni

ñu mēēxuncē unisa 'ixun, Cristomi catamēnun unicama aín bana ñuixunin.

²⁰ Judíos unicamabē 'aish cana atu Jesucristomi sinánmisa tani judío uni 'icēsai 'in. Usaía judíos unicama 'inun Moisésnēn cuēnēo bana quicēsabi oi 'icē cupíma Nucēn Papa Diosmi catamēcē cupíshi cana iēti 'ai quixun 'unánquinbi cana an usai judíos unicama íti Moisésnēn cuēnēo bana cuacē unicama Jesucristomi sinánmisa tanquin a bana quicēsaribi oquin 'ain.

²¹ Usa 'aínbi cana judíosma uni, an Moisésnēn cuēnēo bana 'unáncēma, acamabē 'ixun Jesucristomi sinánun 'unánmiti cupí atux 'icēsaribiti 'inux, usaía judíos unicama 'inun Moisésnēn cuēnēo bana manucēsa 'ian. Usai 'ibi cana Jesucristonan 'aish Nucēn Papa Diosan bana quicēsabi oi 'in.

²² Jesucristomi catamēcē 'ixunbi upí oquin ami catamēti 'unáncēma unicama Jesucristomi upiti catamēnun quixun cana atun sináncē ñu tímaquinma bana ñuixunin. Camabi uni cana uisai cara atux 'ia usairibi 'iquin, Cristomi upiti catamēnun 'aquinin.

²³ Jesucristomi catamētia Nucēn Papa Diosan ainan 'inun iēminun cana unicama bana ñuixunin, Jesucristomi catamēcēbē atubē cuēēnuxun.

²⁴ Camina 'unanin, cuai ca uni uix pain cara bēbati 'icē isnux, camáxbi abatia. Camáxbi abácēbētanbi ca ax paían bēbacē ainshi ñu bitsia. Usaribiquin camina Jesucristobē tsóti sinani cuēēnquin ax quicēsabi oquinshi 'ati 'ain.

²⁵ Uni axa cuaiticama ax ca aín nami cushi 'inux bachuaquin tania. Aín namia cushi 'iti cupí ca ñu 'atima 'aima. Usai 'itancēx abati ax pain bēbaquin

ca ñu bitsia. Usai 'iquian bicëxbi ca a ñu chëqui 'ati-matia. Usa 'aínbi cananuna nux Jesús cuëncësabi oi 'inux camabi nëtën upí 'iti 'ain. Usai 'itancëx cananuna an 'imicëx asaribi upí 'aish uinsaranbi nëtétimoí abë tsóti 'ain.

²⁶ Amanu amanu sinánquinma cana Jesucristo cuëncësabi oquin upí oquin 'ati sinanin. Bëxuñu uníxa abati amo amotan cuancësari cana 'iisama tanin, 'imainun cana unia suñubë mēēanancësa 'iisama tanin.

²⁷ 'Ēn Nucën Papa Diosan bana unicama ñuixuncë 'ixunbi ax cuëncësabi oi 'ima 'ëxbi cēmēia ca an aín bana ñuixma 'inun 'ë cati 'icën. Usaquian 'ë cati rabanan cana 'ēn nami ñu 'atima 'ati cuëncëbëtanbi 'aíma Jesucristo cuëncësabi oíshi 'in.

10

Unían a rabinuxun unioçë ñu rabitima bana

¹ 'Ēn xucéantu, ēnēmi mitsun 'unánun cana mitsu cain: —Nucën raracamaxa Egiptonuax cuania ca Egiptonu 'icë suntárucaman 'atín rabanan Nucën Papa Diosan nētē cuin bēararamiacëxa. Usaquiani ca Nucën Papa Diosan parún-papa tēárabēoquin aín nēbētsi ēsquimiquin me racáncëbē anun 'ucē manan sicaracëacëxa.

² Usaquin nētē cuinan bēararacë 'aish parún-papa sicaracëtancëx ca nucën raracamax Nucën Papa Diosmi catamēti Moisésbē upí 'aish an buáncëx abë cuancëxa.

³ Cuanquin ca camaxunbi Nucën Papa Diosan 'ináncë piti piacëxa. An 'ináncë 'unpáxribi ca camaxunbi xëacëxa, xaxún-papanuaxa shaquibutia.

4 Xaxunuaxa chiquícë 'unpáxsaribi 'ixun ca Cristonën abë cuanquin atu cushiocëxa. Usa 'ain ca anuaxa 'unpax chiquícë xaxusa Cristo 'iacëxa.

5 Usa 'aínbi ca ax quicësa oquian 'aiama oquin, usaía atux 'iti cuëënquinma Nucën Papa Diosan anu uni 'icëma menuxun 'itsamashi bërútamainun aín patsan cëñúmiacëxa.

6 Nun atun ñu 'aisama 'ati cuëëansaribi oquin cuëënuxunma, nun a 'unánti oi ca usai 'iacëxa.

7 A unicama raírinëan 'ásaribi oquin camina unin 'acë ñu rabitima 'ain. Atu ñuiquin ca Moisésnën ësaquin cuëñëocëxa: “Aín paë bata xëanan pi bucubutancëx cuëëni ca ransacëxa”.

8 Usai 'ianan ca a unicama raírinëx aín xanuma xanu itsibë 'i 'uchatancëx achúshi nétéinshi 'itsaira veintitrés mil uni bamacëxa. A unicama raírinëxa aín xanuma xanu itsibë 'iásaribiti cananuna 'itima 'ain.

9 Atúnbi —Nucën Papa Diosan sapi ca nu 'atimotima 'icë —quixun sinánquin ñu 'aisama 'atancëxbi ca runun picëx a unicama bamacëxa. A unicamaxa Nucën Papa Diosmi 'uchasaribi oi cananuna usaquinribi sinani Nucën 'Ibu Jesúsmi 'uchatima 'ain.

10 Usaribitia a unicama raírinëx a ñui 'atimati banaía ca Nucën Papa Diosan cëñúmiacëxa. A unicama 'iásaribiti cananuna Nucën Papa Dios ñui 'atimati banatima 'ain.

11 Nucën raracama usai 'iá, anu nun Jesucristomi catamëti ainan 'ixun 'unánun ca Nucën Papa Diosan Moisés cuëñëomiacëxa.

12 Nux cananuna usai 'itima 'ai quixun sinanibi camina bërúinraoracati 'ain, usai atu mina 'in.

13 Ñu 'atima 'ati sinánquinbi camina 'unánti 'ain,

mitsúinshima uni itsínribi ca usaribi oquin sinani tēmēraia quixun. Usa 'aínbi ca Nucēn Papa Diosan, ax quicēsabi oquin mitsu 'aquinquin, ñunshin 'atimanēn mitsu 'aisamaira oquin tanun ēnima. An ca ami catamēquinmi min ñu 'atima 'ati sináncē ēnun mitsu cushioquin, uisaxun caramina ēnti 'ai quixun mitsu sinánmiti 'icēn.

14 Ēn nuibacē xucēantu, unínbi 'acē ñu a camina ami 'unánquin rabitima 'ain.

15 Mitsúxmi sinánñu uni 'icē cana usaquin mitsu cain. Usa 'ixun camina 'ēn mitsu cacēxun cuaquin ēnē banax ca asérabi 'icē quixun 'unánti 'ain.

16 Timēxun cananuna, Jesucristo ca nun 'ucha cupí aín imi 'apati i curúsocēnuax bamacēxa quixun sinánquin —asábi ca —quixun Nucēn Papa Dios cain. Catancēxun cananuna manē xanpanua bimi baca xēaquin —Cristo aín imi 'apati bama cupí cananuna nun 'ucha tērēncē 'ai —quixun sinanin. Pánribi tēaxun tucatanccēx mētícanantancēxun piquin cananuna camaxunbi —Cristo ca nun 'ucha cupí i curúsocēnuax bamacēxa —quixun sinanin.

17 'Itsa uni 'ixunbi cananuna camaxunbi a pán piquin, —nux cananuna camáxbi Cristonan 'aish achúshisa 'ai —quixun sinanin.

18 Camina 'unanin, an a rabiquin ñuina 'acē Israel unicaman ca Nucēn Papa Dios rabia. 'Imainun ca an a ñuina nami picē unicamanribi Nucēn Papa Dios rabia.

19 Usaquin caquin cana unían a rabinuxun unioce ñu ax ca cushi 'icē quixun mitsu caiman. 'Imainun ca a rabiquian 'acē ñuina nami axribi

bëtsi namisama 'icë quixun cana mitsu caiman.

20 Ësaquin cana mitsu cain, judíosma unibunëx Nucën Papa Diosmi sináncëma 'ixun ñuina 'axun unin 'acë ñu rabiquin ca Nucën Papa Dios rabiquinma ñunshin 'atima rabia. Usaribiquin ñunshin 'atima rabimi mitsux aín uni 'iti cana cuëëniman.

21 Nucën 'Ibu Jesucristo ca nun 'ucha cupí bamacëxa quixun sinánquin uvas bimi aín baca 'acë 'ixun camina uni itsibëtan ñunshin 'atima rabiquin xëati ñu xëatima 'ain. Nucën 'Ibu Jesucristo sinánquin uvas bimi aín baca 'anan pán picë 'ixun camina ñunshin 'atima sinánquin a rabiquin 'ati ñu pitima 'ain.

22 Nucën 'Ibu Jesús nishmiquin camina ñunshin 'atima rabbitima 'ain. Nuxnu cushima 'imainun ca axira nubë sënënmaira 'aish cushi 'icën.

Ainanshia 'inun 'aquinma bëtsi uniribi sinánquin unin ñu 'ati bana

23 Ënë banax ca asérabi 'icën, “Unin ca aín cuëëncësa oquin ñu 'ati 'icën”. Usa 'aínbi cananuna nux asábi 'iisa tanquin camabi ñuira 'atima 'ain. Asérabi ca “unin aín cuëëncësa oquin ñu 'ati 'icë” 'aínbi cananuna nux Jesusan bana quicësabi oi 'iisa tanquin camabi ñuira 'atima 'ain.

24 Axa Jesúsmi sináncë unin ca 'ënanshi ca quixun sinánquin ñu 'atima 'icën. Bëtsi uniribia upí 'inun 'aquinti sinánxun ca ñu 'ati 'icën.

25-26 Mecama 'imainun menu 'icë ñucama ax ca Nucën 'Ibu Diosan unio 'aish ainan 'icën. Usa 'ain camina anuxun nami maruti anu 'icë nami maruxun piishiti 'ain. Uinua bëcë cara quixun

camina ñucátima 'ain. —A pi sapi cana 'aisama 'iti 'ai —quixun camina sinántima 'ain.

²⁷ Axa Jesucristomi catamécëma unían abëtanmi pi cuanun quixun cacëx camina cuainsa tani cuanti 'ain. Cuanxun camina —uinua bęcë cara a nami 'icë —quixun ñucáquinma piishiti 'ain. —A nami pi sapi cana 'aisama 'iti 'ai —quixun camina sinántima 'ain.

²⁸ Mitsun piti 'aínbia uni itsin mitsu —ënë namix ca unin 'acë ñu rabiquin piti 'acë 'icë —quixun mitsu cacëxun cuni camina pitima 'ain. An mitsu cacë uni an Jesucristomi catamécë 'ixunbi, camabi nami ca bëtsi namisaribi 'icë quixun upí oquin 'unáncëma 'ixun, —ënë nami pi cana Nucën Papa Diosmi 'uchain —quixun sináncë 'ain camina a nami pitima 'ain.

²⁹ —A piti ca asábi 'icë —quixun mitsun sináncëbëtanbi an mi cacë unin —usa ñu 'ën piti ca 'ucha 'icë —quixun sináncëbëtan camina pitima 'ain.

Sapi camina 'ë ñucáti 'ain, uisacasquin carana uni itsían, ënë nami piti ca 'ucha 'icë quixun sináncë cupí 'ën pitima 'ai quixun.

³⁰ ¿Nucën Papa Dios —asábi ca —quixun caxun 'ën piabi cara unin 'uchoquin, —Nucën Papa Diosmi 'uchaquin camina pia —quixun 'ë cati 'ic?

³¹ Ënëx ca ësa 'icën. Ñu piquin, ñu xëaquin, añu ñu caramina 'ai, usa ñu 'aquin camina Nucën Papa Dios cuëenun a sinánquin 'ati 'ain.

³² Usoquin camina uinu 'icë unibi, judíos uni 'imainun judíosma uniribi, 'imainun axa Jesucristomi catamécë unicamaribi, Nucën Papa Diosmi 'uchati sinánmitima 'ain.

33 'Ĕnribi cana camabi uníxa 'ĕn 'aia isi cuĕĕnun ñu 'ain. 'Ĕn cuĕĕncĕ ñu 'atishi sinánxun cana ñu 'aiman. Jesucristomi catamĕtía iĕnun camabi uni 'aquínti sinánxun cana ñu 'ain.

11

1 'Ĕx Cristo 'iásaribiti 'icĕsaribiti camina mitsúxribi 'iti 'ain.

Axa Jesucristomi catamĕcĕ unicama timĕcĕbĕ usai xanucama 'iti bana

2 'Ĕn xucĕantu, mitsun 'ĕ manuquinma camina 'ĕn mitsu ñuixuncĕ bana quicĕsabi oquin 'ain. Usaími 'ia cuaquin cana —asábi ca —quixun mitsu cain.

3 Ĕnĕ banaribi cana mitsúnmi 'unánun ĕsaquin mitsu cain, Cristonĕn aín Papan bana cuacĕsaribi oquin ca camabi unin Cristonĕn bana cuati 'icĕn. Usaribi oquin ca camabi xanun aín bĕnĕn bana cuati 'icĕn.

4 Axa Jesucristomi catamĕcĕ unicama timĕcĕbĕtan ca nucĕ bĕnĕ unin Nucĕn Papa Diosbĕ banaquin aín mañuti mañutima 'icĕn. Usaribi oquin ca Nucĕn Papa Diosan sinánmicĕ bana uni ñuixunquin aín mañuti mañutima 'icĕn. Usoquian unin aín mañuti mañucĕx ca 'aisama 'iti 'icĕn.

5 Usa 'aínbi ca xanux abĕ bananan Nucĕn Papa Diosan sinánmicĕ bana ñuixuni mapúcĕ 'iti 'icĕn. Usaía 'icĕxma ca 'aisama 'aish maxcúcĕ xanusa 'ia.

6 Axa mapútisama tancĕ xanu ax ca maxcúcĕ 'iti 'icĕn. Usa 'aish ca maxcútimi rabíanan, maruñusa 'aish rabíntisama tani mapúti 'icĕn.

7 Nucĕn Papa Diosan ca asaribi 'itánun uni uniocĕxa. Usa 'ain ca Nucĕn Papa Diosan asaribi 'inun unio 'aish uni mapútima 'icĕn. Usa 'aínbi ca

Nucën Papa Diosan an uni 'aquinti oquin xanu uniocëxa.

⁸ Nucën Papa Diosan ca xanun putu bixun uni unioma 'icën. Usaquin 'aquinma ca nucë bënë unin putu bixun xanu uniocëxa.

⁹ Xanunan 'iti oquin ca Nucën Papa Diosan bëbu unioma 'icën. Bëbunan 'iti oquin ca xanu Nucën Papa Diosan uniocëxa.

¹⁰ Ën uni 'aquinquin ax quicësabi oquin 'anun ca Nucën Papa Diosan 'ë uniocëxa quixun sinani ca xanux mapúcë 'iti 'icën, ángelcaman —a upí sinánñu ca —quixun isnun.

¹¹ Usa 'aínbi ca axa Jesucristomi catamëcë unicaman ësaquin 'unánti 'icën, bëbu uni ashi 'ixunbi ca camabi ñu aín cuëncësa oquin 'atima 'icën. Usaribiquin ca xanun ashi 'ixunbi camabi ñu aín cuëncësa oquin 'atima 'icën.

¹² Bërâma ca Nucën Papa Diosan xanu unioquin unin putu bixun uniocëxa. Usa 'aínbi ca Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin xanúinshi uni tuaia.

¹³ Mitsúnbi camina upí oquin sinánquin 'unánti 'ain, Nucën Papa Diosbë banaia xanu mapútima cara asábi 'icë quixun.

¹⁴ Cananuna 'unan, uni aín bu chaxcëira 'aish ca rabin 'iti 'icën.

¹⁵ Usa 'aínbi ca usabiiti oi unia 'aish xanux aín bu chaxcë 'icën. Usabi anun mapúti oquin ca Nucën Papa Diosan mëníocëxa. Usa 'aish ca xanunanëx upí 'icën.

¹⁶ Axa ënë bana cuati cuëbicanáncë unicama cana cain, usai ca xanu 'iti 'icë quixun cananuna camabi uni cain. Axa Jesucristomi catamëcë unicama timëcëcamaribi ca —usai ca 'iti 'icë —quixun

sinania.

Pán pianan uvas baca 'aquin Jesucristo aséabi sinánquin 'ati bana

17-18 Ēsaquian mitsu ñuicania cana cuan, mitsux isamina Jesucristo sinánquin pán pianan bimi baca 'anux timéaxbi camáxbi nuibananima bêtsibě bêtsibě nishananin. Usaquin ñuicania cuaquin cana sinan, usai sapi camina 'icani quixun. Usa 'aish camina ñancábi timécanin. Timéaxbi camina anuaxira nishanancanin. Usaquin Jesucristo sinánquin pán pianan bimi baca xěabi camina aséabi ami sinánquinmi 'acěma cupí 'uchain. Usoquinmi ñu 'aia cana mitsu, upí oquin camina 'ai quixun caiman.

19 Usaquin bětsi bětsi oquin sinania raíriněx cuamiananmainunbi raíriněx nishananiama isquin ca unin isti 'icěn, uicamax cara aséabi Cristonan 'icě quixun.

20 Camáxbi timéxun nuibananquinma piquin camina aséabi Nucěn 'Ibu Jesucristo sinánquin 'aiman.

21 Usa 'ixun camina uni raíri ténanan micama raíriněn mitsun bēcě ñu pin. Uni raíriněxa 'acěñuma 'aish panántamainun camina micama raíriněx 'aisamaira oquin pitancěx paënin.

22 Mitsux camina anuxun pianan xěati xubuñu 'ain. Axa Jesucristomi catamēcě unicamabě timéaxmi usai mitsux 'icěbě ca uni raíriněx Nucěn Papa Dios timai ainan 'iisama tanti 'icěn. Usami ocěx ca anu 'icě ñuñuma unicamax ñuñuma 'aish rabinia. ¿Uisoquin carana mitsu cati 'ain? ¿Usaimi 'ia carana uisa 'ixun mitsu —asábi camina 'ai — quixun cati 'ain? Cana catima 'ain.

Jesucristo sinánquin pán pianan uvas baca 'ati bana

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Nucën 'Ibu Jesusan 'ë cacë bana ñuiquin cana ësaquin mitsu can, anúan uni itsin 'anun quixun unin a 'inánti, a ñantan ca Nucën 'Ibu Jesusan pán biacëxa.

²⁴ Bitancëxun ca aín Papa —asábi ca —catancëxun tēcënpaxun mëtícaquin cacëxa: “Ënë ca pit. Mitsúnmi piti pán ënëx ca 'ë 'icën, axa minun rabanan bamati a. Ësoquin piquin camina 'ë sinánquin 'ati 'ain”.

²⁵ Usaribi oquin ca pitancëx sënënxun xanpanu 'icë uvas baca biquin cacëxa: “Ëx 'ën imi 'apati bamati cupí ca mitsúxmi ainan 'iti 'ën Papa Diosan mënóçëxa. Ënë sinánquin camina ësoquin bimi baca 'aquin 'ë sinánquin 'ati 'ain”.

²⁶ Usa 'ain ca Nucën 'Ibu Jesucristo utēcëntamainun aín unicaman ësoquin pán 'imainun bimi baca 'ati 'icën. Usaquian aín unicaman 'aia isquin ca unin 'unánti 'icën, atun 'ucha cupía Jesucristo bama 'ain ca a sinánquin usoquin 'aia quixun.

Aséribi Jesucristomi sinánquin pán 'imainun uvas baca 'ati bana

²⁷ Usa 'ain ca uix cara Nucën Papa Dios cuëncësabi oi 'íma 'ianan —Jesucristo ca nun 'uchacama tērënux aín imi 'apati bamacëxa — quixun sinánquinma a manucë 'ixunbi usoquin pán 'imainun bimi baca 'aia, a unix ca Nucën 'Ibu Jesucristomi 'uchaia.

²⁸ Usa 'ain camina pán 'imainun bimi baca 'anuxun, mitsux caramina asérabi ami sinani Nucën Papa Dios cuëncësabi oi 'i quixun upí oquin sinánti 'ain.

²⁹ Nucën 'Ibu Jesucristo ca nun 'uchacama cupí bamacëxa quixun sinánquinmabi usoquin pán 'imainun bimi baca 'ai 'uchacë cupí camina castícançë 'iti 'ain.

³⁰ Usai 'uchacë cupí camina Nucën Papa Diosan 'imicëx raíri cushima 'ianan 'insínñu 'ain. Usa 'aish ca raíriribi bamaxa.

³¹ Usa 'aínbi ca nun 'uchacama mëníocë 'ixun — asérabi ca Jesucristo cupí Nucën Papa Diosan iscëx 'ën nuitu upí 'icë — quixun sinánquinu pán 'imainun bimi baca 'aia, Nucën Papa Diosan nu 'uchotima 'icën.

³² Usa 'aínbi ca asérabi ami sinánquinmabi usoquin a ñu 'aia, Nucën Papa Diosan nu 'uchoquin, axa ami sináncëma unicamabënu nuxribi 'uchocë 'itin rabanan, usoquin 'atëcëníma 'inuxun 'unánun, uisai caranuna 'i usaínu 'inun nu castícania.

³³ 'Ën xucéantu, Jesucristo sinánquin pán 'imainun bimi baca 'anux timëti camina pinux caínanpanti 'ain.

³⁴ Usai 'iimi upiti timëtiana isquian Nucën Papa Diosan mitsu castícani rabanan camina panancë 'ixun mitsun xubunuxun piti 'ain. Usa 'ain cana mitsu isi cuanxun uisai caramina 'icani, a mitsu mëníoxunti 'ain.

12

Aín cushi 'ináncëxun ca Nucën Papa Diosan unicaman bëtsi bëtsi ñu 'aia quixuan Pablonën ca

¹ 'Ēn xucēantu, mitsúnmi 'unánun cana ěsaquin mitsu cain, axa Jesucristomi catamēcē unicaman ca aín Bĕru Ñunshin Upitan 'amicĕsabi oquin bĕtsi bĕtsi ñu 'ati 'icĕn.

² Camina 'unanin, mitsux Jesucristomi catamēcĕma pan 'aish camina unían 'acĕ ñu banañumabia, ax isa dios 'icĕ quixun unin cacĕ ñu rabi axa Jesúsmi sináncĕma unibubĕ niacĕn.

³ Usa 'aínbi camina bĕrí Jesúsmi catamēcĕ 'ixun 'unánti 'ain: Nucĕn Papa Diosan Bĕru Ñunshin Upitan sinánmicĕx cuni ca uni “Jesús ca Nucĕn 'Ibu 'icĕ” quia. 'Imainun ca axa “Jesús ca 'aisama 'icĕ” quicĕ unicama ax Nucĕn Papa Diosan Bĕru Ñunshin Upitan sinánmicĕma 'icĕn.

⁴ Nucĕn Papa Diosan ca atúan bĕtsi bĕtsi ñu 'anun quixun aín unicama sinánmiquin usaquian 'anun aín cushi 'inania. Achúshi 'ixunbia aín Bĕru Ñunshin Upitan 'imicĕxun ca axa Jesúsmi catamēcĕ unicaman bĕtsi bĕtsi ñu 'aia.

⁵ Bĕtsi bĕtsi ñu 'ananbi ca camaxunbi achúshi, Nucĕn 'Ibu Jesús, ashi rabiquin ñu 'axunia.

⁶ Usa 'ain ca atúan ñu 'anun aín unicama bĕtsi bĕtsi sinan 'inanibi Nucĕn Papa Dios ax achúshi 'icĕn.

⁷ Nucĕn Papa Diosan ca aín unicama achúshi achúshi, anúan aín unicama raíri upiti Jesucristomi sinánun quixun 'aquinun 'inania. 'Ináncĕxuan aín Bĕru Ñunshin Upíñu 'ixun upí oquin ñu 'aia isquin ca unicaman 'unánti 'icĕn, Nucĕn Papa Diosan Bĕru Ñunshin Upitan 'amicĕxun ca 'aia quixun.

⁸ Nucĕn Papa Diosan ca aín Bĕru Ñunshin Upitan 'imicĕxa, uni raíri sinánñuira 'aish upiti bananun

quixun 'imia. 'Imianan ca uni raírinëxa aín nu-
ítu mëu racanaquin uisai cara quiti 'icë quixun
sinántancëx upiti bananun quixun 'imia.

⁹ Nucën Papa Diosan ca aín Bëru Ñunshin Upitan
'imicëxuan uni raírin ami catamëquin —Nucën Papa
Diosan ca aséabi 'ë 'aquinia —quixun 'unánquin
upí ñu 'anun 'amia. 'Amianan ca aín Bëru Ñunshin
Upitan 'amicëxuan bëtsi bëtsi unin uni 'insincë
pëxcunun quixun 'amia.

¹⁰ Aín Bëru Ñunshin Upitan 'amicëxun ca
bëtsi bëtsi unin, uni itsían 'acëma ñu 'aia. An
sinánmicëxun ca bëtsi bëtsi unin Nucën Papa
Diosan sinánmicësabi oquin aín bana unicama
ñuixunia. An 'imicëxun ca bëtsi bëtsi unin, uni
itsían bana ñuia cuaquin, aséabi cara Nucën Papa
Diosan sinánmicëxun bana ñuia quixun 'unania.
An sinánmicëx ca bëtsi bëtsi unix Nucën Papa Dios
rabi, uni itsían cuacëma bana banaia. Banacëbëtan
ca Nucën Papa Diosan aín Bëru Ñunshin Upitan
sinánmicëxuan bëtsi unin uisai quicë cara a bana
'icë quixun uni ñuixunun 'unánmia.

¹¹ Usaquin 'aquin ca aín Bëru Ñunshin Upí ax
achúshi 'ixunbi, Nucën Papa Diosan unicama bëtsi
bëtsi ñua 'anun 'imia, ax cuëncësabi oquin.

*Aín unicamaxa Jesucristonan 'aish achúshisa 'icë
quicë bana*

¹² Ënëx ca ësa 'icën. Aín taë, aín mëcën, aín xo, aín
pucu, aín bëru, aín pabí acamaxa 'itsa 'aínbi ca uni
achúshishi 'icën. Usaribiti ca Cristo achúshishi 'icën.

¹³ Nux Cristonën uni 'aish cananuna ësa 'ain:
raírinëx judíos uni 'imainun raírinëxribi axa griego
bana banacë uni 'imainun raírinëxribi an ñu uni

mëëxuncë uni 'imainun cananuna raírinëxribi an uni ñu mëëxuncëma uni 'ain. Usa 'aishbi cananuna nucamax Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan sinánmicë 'ianan Cristonan 'aish achúshisa 'ain. Abënu 'inun ca Nucën Papa Diosan aín Bëru Ñunshin Upí nucama 'inánxa.

¹⁴ Unia achúshi 'aínbi ca aín taë, aín mëcën, aín xo, aín pucu acamax 'itsa 'icën.

¹⁵ Aín taëx banati 'unán 'ixun ca catsíanxa: “Èx aín mëcënma 'aish cana 'ëx a uninanma 'ain”. Usa 'aínbi ca ax aín mëcënma 'aishbi ax a uninan 'icën.

¹⁶ Aín pabitax banati 'unan 'ixun ca catsíanxa: “Èx aín bëruma 'aish cana 'ëx a uninanma 'ain”. Usa 'aínbi ca aín bëruma 'aishbi ax a uninan 'icën.

¹⁷ Bëruñushi 'ixun ca unin uisaxunbi cuatima 'icën. Pabíñushi 'ixun ca unin uisaxunbi xëtima 'icën.

¹⁸ Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan an sináncësabi oquin pabí, bëru, taë, quisi, pucu acamañua 'itánun uni uniocëxa.

¹⁹ Pabíshi 'aish ca uni unima 'itsíanxa. Bëruishi 'aish ca uni unima 'itsíanxa. Taëishi 'aish ca uni unima 'itsíanxa.

²⁰ Usa 'ain ca uni taë, pabí, bëru, acamañu 'aishbi achúshishi 'icën.

²¹ Unin bëru banati 'unan 'ixun ca a unin mëcën: “Mixmi 'aíma 'aínbi 'ëxëshi 'aishbi cana asábi 'itsían” quixun catima 'icën. Usaribi oquin ca unin maxcax banati 'unan 'ixun a unin taë: “Mixmi 'aíma 'aínbi cana 'ëxëshi 'aishbi asábi 'itsían” quixun catima 'icën.

²² Bëru, mëcën, maxcá, acama 'imainunbi nun nami raíri anu bërúinra ocëma acamaxa 'aíma 'ain cananuna uisa 'aishbi tsótsianma.

²³ 'Imainunribi cananuna nami an bëpánti chupa pañuin. Pañuanan cananuna nun

namicamaira unin isti rabanan rabínquin, chupan mapuquin bërúinroin.

²⁴ Acama bërúanquinbi cananuna nun bëru, nun męcën acama unínma isia quixun mapuima. Usa 'ain ca Nucën Papa Diosan mëníosabi oí nun namicama asábi 'icën. A mapucęcamax ca anu mapucęcamacasaribi 'icën.

²⁵ Usa 'ain cananuna —amo 'icëxa 'aisama 'imainun ca amo 'icëxëshi nun nami upí 'icë — quixun sinántima 'ain. Camabi nun namix ca upí 'icën.

²⁶ Nun męcënaxa paëia ca camabi nun namin tania. Usaribiti ca nun pabitax paëia camabi nun namin tania. Usaribiti cananuna unían —min bu, min bëmána, min pëñan ca upí 'icë —quixun cacëx nun namicamabëbi chuámarua tani cuëënin.

²⁷ Usa ca ënëx 'icën. Aín taë, aín męcën, aín pabí acamaxa 'itsa 'aínbi ca uni achúshishi 'icën. Usaribiti ca Cristobë aín unicama achúshishi 'icën.

²⁸ Nucën Papa Diosan mëníosabi oquin ca axa Jesucristomi catamęcë unicaman bëtsi bëtsi ñu 'aia. Raíri unix ca aín bana ñuixunuan Jesucristonën caíscë 'ia. Raíri unin ca Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixunia. Raíri unin ca axa Jesúsmi catamęcë unicama aín bana 'unánmia. Raíri unin ca uni itsin 'acëma ñu 'aia. Raíri unínribi ca uni ñucë pëxcuia, raíri unin ca unicama 'aquinia, raíri unix ca Nucën Papa Diosan bana cuatia timęcë unicama aín cushi 'ia, raíri uníxribi ca Nucën Papa Dios rabi unían cuatima banan banaia.

²⁹ Usa 'aíshbi ca camáxira aín bana uni ñuixunuan Jesusan caíscë 'ima, camáxira ca an Nucën Papa Dios quicë bana unicama ñuixuncë 'ima, camáxira ca an axa Jesúsmi catamęcë unicama aín bana

'unánmicë 'ima, camáxira ca an uni itsin 'acëma ñu 'acë 'ima.

³⁰ Camáxira ca anun uni 'insíncë pëxcuti cushiñu 'ima, camáxira ca axa Nucën Papa Dios rabi unin cuatima banan banacë 'ima, camáxira ca uníxa bëtsi banan banacë an ñuixuncë 'ima.

³¹ Camabi ñu 'aquinmabi camina añu 'aquin caramina camabi unia Jesucristomi upiti sinánun 'aquinti 'ai, a ñumi 'anúan mi 'aquinun Nucën Papa Dios ñucáti 'ain. A ñucamami upí oquin 'aiabi cana mitsu 'unánmiti 'ain, bëtsi ñu upírami 'anun.

13

Unicama camina nuibati 'ai quixuan Pablonën ca

¹ 'Ëx bëtsi bëtsi banan bananan anun ángel banacë banánribi banacëxbi ca uni nuibacëma 'aish 'ën bana rata tancácësa ñancáishi 'icën.

² 'Ën Nucën Papa Diosan a sinánmicë ñu ñuiquin unicama ñuixuanan, camabi ñu 'unánquin uni itsin 'unáncëma ñuribi 'unánan, —Nucën Papa Diosan ca 'ë 'aquinti 'icë —quixun sinánquin aín cushin aín bashibi amanu tacuiabi, ca uni itsi nuibaquin 'acëma 'icë Nucën Papa Diosan 'ë upí isima.

³ 'Ën ñucama ñuñuma uni 'inánan upí ñu 'acë cupí bëtsi unin nëëncëx bamaiabi ca uni nuibati 'icëma 'icë, Nucën Papa Diosan 'ë upí isima.

⁴ An uni raíri nuibacë unin ca bëtsi unia abë upíma 'icëbi ami nishquinma upí oquinshi caia. Usa 'aish ca bëtsi unibë upí 'ia. An uni raíri nuibacë uni ax ca bëtsimi nutsima. Ca —bëtsi unibë sënénmaira cana 'ai —quixun sinanima. Ca rabiakatima.

⁵ Ca nishcēsashi 'aish aín cuēēncēsa oíshi 'íma. Aín cuēēncēsa oquinshi ñu 'acē ca 'íma. Ca bēnētishi nishima. Ami nishquian unin 'atimocēxunbi ca axribi ami nishquinma tanshitia.

⁶ Ñu 'atima unin 'acēbē ca cuēēnima. Usa 'aish ca upí ñu cuati cuni cuēēnia.

⁷ An uni nuibacē unin ca amia nishcēxunbi uni, axribi ami nishquinma –sapi ca sinanati 'icē – quixun cainia. Axa upíma 'aínbi ca ami nishíma usabi abē upí 'ia.

⁸ Ēnē nētēcama cēñúcēbētan camaxunbi a 'unáncē cupí ca uinu 'icē unínbi Nucēn Papa Dios quicē bana unicama ñuixuntēcēntima 'icēn, uinu 'icē uníxbi ca Nucēn Papa Dios rabi unin cuatima banan banatima 'icēn, unían bētsi uni 'unánmiti ca 'aíma 'iti 'icēn, Usai 'iti a 'aíma 'aínbi ca nux nuibananti ax cēñutima, bamatancēxribi cananuna Nucēn Papa Diosan nētēnu 'aish anuaxribi bētsibē nuibananti 'ain.

⁹ Ēnē nētēnuxun cananuna 'unánquinbi camabi uisai caranuna 'iti 'ai quixun 'unaniman. Usa 'ixun cananuna camabiira 'unáncēma 'ixun nun 'unáncēshi ñuixunin.

¹⁰ Usa 'aínbi cananuna ēnē menuxun 'acēsamaira oquin aín nētēnuxun upíira oquin an sinánmiti ñucama 'unánuxun 'ain.

¹¹ Xuratsu 'aish cana 'ēx tuá xuratsu 'icēsari banacēn. Usa 'ixun cana tuá xuratsunēn sináncēsa oquin sináncēn. Xuratsu 'ixun cana xuratsunēan cuacēsa oquin cuacēn. Usa 'ixunbi cana canitancēxun xura 'aish 'ēx 'iá acama ēancēn.

¹² Espejo upíirama 'aínu upí oquin anun ñu iscēma usaribi oquin cananuna uisaira cara Nucēn Papa Diosan sinan 'icē quixun camaira 'unaniman. Usa 'aínbi cananuna aín nētēnu 'ixúinra

'unánti 'ain. Bërí cana camabiira 'unaniman. Usa 'ixunbi cana 'unánti 'ain, an 'ë 'unáncësaribi oquin.

¹³ Bëtsi ñucama cëñúcëbëbi cananuna nux cëñútimoí abë 'aish Nucën Papa Diosmi catamëti 'ain. —Cananuna ënë Nucën Papa Diosan nëtënuax cëñútimoí 'iti 'ai —quixun 'unani cananuna cuëëinra cuëënti 'ain. Anu 'aish cananuna camáxbi cëñútimoí bëtsibë nuibananti 'ain. Nucën Papa Diosmi catamëti cuëëanan abë nëtëtimoí 'iti sinani cuëëníbi cananuna bëtsibë nuibanancë cupíira cuëëinra cuëënti 'ain.

14

Unin 'unáncëma banan banati ñui quicë bana

¹ Usa 'ain camina manúquinma unicama nuibati 'ain. Nuibanan camina Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan mitsu bëtsi bëtsi ñumi 'anun 'amiti cuëënti 'ain. Bëtsi ñu 'ati cuëëncësamaira oi camina an mi sinánmicëxun aín bana upí oquin unicama ñuixunti cuëënti 'ain.

² Axa Nucën Papa Dios rabi unin cuacëma banan banacë uni, ax ca unin uisai cara quia quixun cuanunmabi Nucën Papa Dios rabi an cuanun banaia. Nucën Papa Diosan Bëru Ñunshin Upitan 'imicëx ca ax unin cuacëma banan banaia.

³ Usa 'aínbi ca an Nucën Papa Diosan sinánmicëxun aín bana unicama ñuixuncë uni an axa Jesucristomi catamëcë unicaman ami catamëquin an cacësabi oquin 'anun 'unánmia. 'Unánmianan ca ñu upíshia 'anun cushioquin 'ësëia. 'Ësëanan ca masá nuitutiabi sinanamiquin upí oquin sinánmia.

⁴ Axa Nucën Papa Dios rabi unin cuacëma banan banacë uni ax ca axbi Jesucristo upiti sinania. Usa

'aínbi ca an Nucën Papa Diosan sinánmicëxun aín bana unicama ñuixuncë uni an axa Jesucristomi catamëcë unicaman ami catamëquin an cacësabi oquin 'anun 'unánmia.

⁵ Mitsúxmi unin cuacëma banan banati cana 'ëx cuëënin. Usa 'aínbi cana mitsúxmi usai banati cuëëncësamaira oi mitsúnmi Nucën Papa Diosan sinánmicëxun aín bana unicama ñuixunti cuëënin. Unin cuacëma banan banaquinbi uisai quicë cara a bana 'icë quixun ñuixuncëxunma ca bëtsi unin uisai quicë cara quixun 'unántima 'icën. Nucën Papa Diosan 'imicëxuinshi ca unin 'unánti 'icën. Usa 'aín ca ami catamëcë unicama Jesucristo cuëëncësabi oi 'inun 'aquinuxun an a bana 'unáncë unin uisai quicë cara quixun raíri ñuixunti 'icën.

⁶ Ën xucéantu, ësaquin cana mitsu cain. Mitsu isi cuanx Nucën Papa Dios rabi unin cuacëma banan banaquinbi, an 'ë sinánmicë ñu mitsu ñuixuncëma 'ianan usai ca axa Jesúsmi sináncë uni 'iti 'icë quixun caíma, 'ianan Nucën Papa Diosan bana mitsu upí oquin sinánmiquin 'ësëima, 'ianan aín bana ñuiquin mitsu 'unánmicëma 'aish cana upitimi Jesúsmi sinánun mitsu 'aquincëma 'itsían.

⁷ Ënëx ca ësa 'icën. Unían paca 'imainun arpasa, a upí oquin banaocëbëtanma ca uni itsin uisai quiquin cara bana oia quixun 'unanima.

⁸ Bëtsían upí oquin manë xo bana ocëbëma ca suntárucama —cananuna 'acananti 'ai —quixun 'unanima mëniocatima 'icën.

⁹ Usaribi oquin ca mitsúxmi Nucën Papa Dios rabi unin cuacëma banan banacëbëtan uínbi a bana cuatima 'icën. Usa 'aish camina ñancábi banati 'ain.

10 Camabi menuax ca uni bētsi bētsi banan banaia. Usaía quiabi ca an a bana 'unáncē uni an a bana cuatia.

11 Usa 'aínbi ca an cacēxunbi 'ën aín bana uisai cara quia quixun cuacēbētanma —ax ca 'ën aintsima 'icē —quixun sinánti 'icēn. 'Ēnribi cana — 'ën aintsima ca ēnē uni 'icē —quixun sinánti 'ain.

12 Mitsux asérabi bētsi bētsi ñu 'anun Nucēn Papa Diosan Bēru Ñunshin Upitan sinánmicē 'iisa tanquin camina añu 'aquin caramina camabi uníxa Jesucristomi upiti sinani ax cuēēncēsabi oi 'inun sinánmiti, a ñuishi 'ati 'ain.

13-14 'Ēx unin cuacēma banan banaquin cana Nucēn Papa Dios rabiquinbi uisai carana qui quixun 'unaniman. Usa 'ain ca axa unin cuacēma banan banacē uni, an unicama ñuixunuxun uisai cara a banacama quia quixuan a 'unánminun Nucēn Papa Dios ñucáti 'icēn.

15 Usa 'aish cana 'ën nuitu mēu a sinánquin Nucēn Papa Dios rabi 'ën cuacēma banan banaibi 'ën cuacē banánribi banati 'ain. A rabi cana 'ën cuacēma banan cantanan 'ën cuacē banánribi cantati 'ain.

16 Unin cuacēma banan banaquinmi Nucēn Papa Dios rabiabi ca min bana cuaquinma an Nucēn Papa Diosan bana upí oquin 'unáncēma unicaman mibētan Nucēn Papa Dios rabiti sinántima 'icēn.

17 Minmi a banan Nucēn Papa Dios rabicē axa asábi 'aínbi camina bētsi uniribi upitia Jesúsmi sinánun 'aquiniman.

18 Mitsúxmi 'icēsamaira oi cana 'ēx Nucēn Papa Dios rabi unin cuacēma banan banain. 'Ēn usai banati 'unáncē cupí cana Nucēn Papa Dios —asábi

ca –quixun cain.

19 Usa 'aíshbi cana axa Jesucristomi catamécë unicama timécë 'ain, unin cuacëma banan 'itsaira banati cuëncësamaira oi unían cuacë banan banati cuëenin. A banan 'itsamashi banaquinbi unicama atun cuaisabi oquin 'unánmiti ca asábi 'icën.

20 'Ën xucéantu, tuáratsunën sináncësa oquin camina sinántima 'ain. Ñu 'atima 'ati 'unáncëma 'aísha tuáratsu 'icësaribiti camina 'iti 'ain. 'Iananbi camina bëtsi ñucama sinánquin uni apanën upí oquin sináncësabi oquin sinánti 'ain.

21 Nucën Papa Diosan bana cuëneo ca ësai quia: “Bëtsi banan banaquin cana ënë unicama ñuixunti 'ain, bëtsi nëtënu 'icë unin ca ën 'imicëxun atu cati 'icën. Usaquin cacëxbi ca 'ëmi sinántima 'icë quiax ca Nucën 'Ibu Dios quia”.

22 Axa Jesucristomi catamécë uníxa unin cuacëma banan banaia cuaquinbi ca raírinën uisai cara quia quixun 'unánquinma a bana sinanima. An sinaniamabi ca Jesucristomi sináncëma unin a bana cuaquin sinánti 'icën, Nucën Papa Diosan 'imicëx sapi ca banaia quixun. Usa 'aínbi ca an sinánmicëxuan Nucën Papa Diosan bana ñuixuncë uníxa banaia cuati aín unicama upiti Jesucristomi sinánti 'icën. Usa 'aínbi ca axa ami catamëisama tancë unicaman a bana cuaquinbi aséabi ca usa 'icë quixun sinanima.

23 Aín bana cuacë 'aíshmi mitsux timéax camáxbi Nucën Papa Dios rabi unin cuacëma banan banacëbë ca an mitsúxmi usai 'ia 'unáncëma uni raíri 'imainun axa Jesúsmi sináncëma uni raírinëx atsínti 'icën. Atsínquin mitsúxmi usai banaia cuaquin ca –sapi ca ñunshíanxa –quixun sinánti 'icën.

24 Usa 'aínbi ca timěxunmi mitsun Nucěn Papa Diosan sinánmicěxun bana ñuicěbě, axa Jesucristomi cataměcěma uni 'ianan mitsúxmi usai 'ia 'unáncěma uni, ax atsínxun mitsúnmi ñuia cuaquin —a banax ca asérabi 'icěn, 'atima ñu cana 'ěn 'a —quixun sinánti 'icěn.

25 —'Ĕn uněxun 'acě ñuribi ca Nucěn Papa Diosan isaxa —quixun sinánquin ca a ñucama chiquinaquin Nucěn Papa Dios rabiti 'icěn. Rabianan ca —asérabi ca Nucěn Papa Dios mitsubě 'icě —quiti 'icěn.

Timěax sharáruima banati bana

26 'Ĕn xucěantu, timěax camina ěsai 'iti 'ain. Raíríněx camina 'iisa tani cantati 'ain, raíríněn camina Nucěn Papa Diosan bana ñuixunti 'ain, raíríněn camina ańu cara Nucěn Papa Diosan mitsu sinánmiaxa a ñuiquin cati 'ain, 'iisa tani camina raíríněx unin cuacěma banan banati 'ain, raíríněn camina uisai quicě cara a bana 'icě quixun ñuixunti 'ain. Timěxun caramina uisa ñu 'ai a 'ai camina camáxbi ami upiti sinani Jesucristo cuěęcěsabi oi 'inun sinánmiananti 'ain.

27 Usa 'ain camina unin cuacěma banan Nucěn Papa Dios rabi banatisa tani, rabětaxěshi banati 'ain. 'Ianan camina rabě 'imainun achúshtaxěshi banati 'ain. Usa 'aíšbi camina achúshi achúshitaxěshi banati 'ain. Banaquin camina uisai quicě cara a bana 'icě quixun unicama ñuixunti 'ain. Min ñuixuniama ca bětsi unin uisai qui caramina quia quixun ñuixunti 'icěn.

28 An uisai quicě cara a bana 'icě quixun ñuixunti 'aíma 'ain camina uni timěcě anuax Nucěn Papa

Dios rabi unin cuacēma banan banatima 'ain. Usari banaima camina min nuitu mēúishi ami sinani Nucēn Papa Dios rabi abē banati 'ain.

²⁹ Usaribi oquin camina Nucēn Papa Diosan sinánmicēxun aín bana ñuixuinsa tanquin rabēxuinshi unicama ñuixunti 'ain. Ñuixuanan camina rabē 'imainun achúshixuinshi ñuixunti 'ain. Ñuixunia camina raírinēn —a unin banax cara aserabi Nucēn Papa Diosan sinánmicēxa quicē 'icē —quixun cuati 'ain.

³⁰ Usa 'aínbi ca an bana ñuixuncē uni, uni itsínribia bana ñuixuinsa tania isi, nētēti 'icēn.

³¹ Usoquin camina uicamax caramina Nucēn Papa Diosan sinánmicē 'ain, an achúshi achúshixun bana ñuixunti 'ain. Usoquin bana ñuixuncēx camina camaxunbi upí oquin Nucēn Papa Diosan bana 'unani ami cushicē 'iti 'ain.

³²⁻³³ Nucēn Papa Diosax ca aín uncamaxa timēax an bana ñuixuncē unían ñuixuncēxun bana cuatima raíri sharárui banati cuēēnima. Usa 'ain ca raíri unin bana ñuixuinsa tanquinbi tēnēpaínti 'icēn.

Uinu cara timētia, anuax ca axa Jesucristomi catamēcē uncamax ësai 'ia. Usa 'ain camina usaribiti mitsux 'iti 'ain.

³⁴ Axa Jesucristomi catamēcē unicama timēcē 'ain ca xanu banatima 'icēn. Usa 'ixun ca bēbu uníxa banaiashi cuati 'icēn, Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo quicēsabi oquin.

³⁵ Bana upí oquin 'unántisa tanquin ca aín xubunuxun xanun aín bēnē ñucáti 'icēn. Axa Jesucristomi catamēcē unicama timēcē anuax xanux banati ca upíma 'icēn.

³⁶ Camina 'unánti 'ain, mitsu pain ca Nucēn Papa Diosan aín bana 'unánun 'imiamá 'icēn. —

Nuinshi cananuna aín bana 'unani –quixun camina sinántima 'ain.

³⁷ Micama an Nucën Papa Diosan sinánmicëxun uni bana ñuixuncë 'imainun a aín Bëru Ñunshin Upitan sinánmicë unicama, mitsun camina 'unánti 'ain, 'ën mitsu cuënëoxuncë banacama, ënëx ca an 'ë sinánmicëxun 'acë 'icë quixun.

³⁸ Ui unin cara usaquin sinánquinma –anbi sinani ca Pablo quia –quixun sinania, a uni camina –asérabi ca aín bana 'icë –quixun sinántima 'ain.

³⁹ 'Ën xucëantu, cana mitsu cain, an Nucën Papa Diosan sinánmicëxun aín bana uni ñuixuncë 'iti camina sinánti 'ain. Usa 'ixunbi camina Nucën Papa Dios rabia unin cuacëma banan banaxma 'inun uni catima 'ain.

⁴⁰ Usa 'ainbi camina micamax timëax sharáruí banatima, bëtsix paían quimainun caini upí oquin sinani banati 'ain.

15

Bamaxbi Jesús baísqvia

¹ 'Ën xucëantu, 'ën mitsu ñuixuncë Jesucristo ñui quicë bana, anúan unicama ainan 'inun Nucën Papa Diosan iëmiti, a bana cana mitsu sinánmitëcëinsa tanin. A bana upí oquin cuati camina Jesucristomi catamëtancëx ax quicësabi oi 'in.

² 'Ën mitsu ñuixuncë bana manucëma 'ianan a bana quicësabi oi 'i camina min ñu 'atima 'acëcama ëni Nucën Papa Diosnan 'inun iëmicë 'ain, asérabi cëmëima ami catamëcë 'aish.

³ Jesusan aín bana ñuixunun caíscë unicaman 'ë unánmicë bana, a paínmi 'unánun quixun cana

ësaquin mitsu cacën: Nun ñu 'aisama 'acë nu tërënxunux ca Cristo bamacëxa. Usai ca 'iti 'icë quiax ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo quia.

⁴ Bamacëa maíncancëxbi ca rabë nètë 'iónxa pëcaracëbë baísquiacëxa. Usaía 'iti ñuiquin ca Nucën Papa Diosan 'amicëxun aín unin cuënëocëxa.

⁵ Baísquitancëx ca Pedromi chiquiracëanan aín 'unánmicë unicama, męcën rabë 'imainun rabë uni, amiribi chiquiracëacëxa.

⁶ Usai 'itancëx ca 'aisamaira, quinientos uni timęcë acamamiribi chiquiracëacëxa. A unicamax ca raíri bamacëxa. Aín patsanëx ca bamacëma paín 'aish tsotia.

⁷ Usai 'ianan ca Jacobomiribi chiquiracëanan an aín bana ñuixunun caíscë unicamamiribi chiquiracëtëcëancëxa.

⁸ Acamami chiquiracëtancëx ca 'ëmiribi chiquiracëacëxa. 'Ëx aín 'unánmicë uni 'icëmabi ca an 'ë ami sínánun sinanamiacëxa. Usa 'ain ca acamami pain chiquiracëa 'aish 'ëmiribi chiquiracëacëxa.

⁹ 'Ëx axa Jesucristomi catamęcë unicama bëtsi bëtsi ocë 'aish cana 'ëx Jesusan aín bana ñuixunun caíscë uni raíribë sënënma 'aish acama meuraira 'ain. Usa 'aish an caíscë uni 'iisama 'icëbi ca 'ë aín bana ñuixunun cacëxa.

¹⁰ Nucën Papa Diosan nuibaquin 'imicëx cana 'ëx bëráma 'iásama 'ain. Ñancáma ca 'ë aín uni 'imiacëxa. 'Imicëxun cana aín 'unánmicë unicaman 'acësamaira oquin a ñuiquin unicama ñuixuan. Ñuixunquinbi cana 'ënbi 'acëma 'ain, Nucën Papa Diosan aín cushin 'amicëxuinshi cana 'an.

¹¹ A aín bana ñuixunun Jesusan caísa unicaman ñuixuncë banasaribi ca 'ën unicama ñuixuncë bana

'icën. Nun a bana ñuixuncëxun cuati camina –a banax ca asérabi 'icë –quixun sinani Jesucristomi catamëacën.

Bama 'aíshbi ca uni baísquiti 'icë quicë bana

¹² ¿Nun mitsu –Cristo ca bamaxbi baísquiacëxa –quixun ñuixuncëxbi caramina uisa 'aish mitsu raírinëx uni isa bama 'aish baísquitima 'icë quin?

¹³ Bama 'aísha Jesucristo utëcëncëbë uni baísquitima 'ain ca Cristo baísquiama 'itsíanxa.

¹⁴ Cristoa baísquiama 'ain ca nun ñuixuncë bana cëmë 'itsíanxa. Mitsúxmi Jesucristomi catamëcë axribi ca ñancáishi 'itsíanxa.

¹⁵ Cristo baísquimiam 'ain cananuna –Nucën Papa Diosan ca Cristo baísquimiacëxa –qui cëmëtsian. Unicamaxa ax utëcëncëbë baísquitima 'ain ca Cristoribi baísquiama 'itsíanxa.

¹⁶ Uni bama 'aíshbi baísquitima 'ain ca Cristoribi baísquiama 'itsíanxa.

¹⁷ Cristo baísquiama 'ain ca mitsúxmi ami catamëti ax ñancáishi 'itsíanxa. Usa 'ain camina mitsun ñu 'aisama 'acëcama tërëncëma 'aish usabi 'itsían.

¹⁸ Cristo baísquiama 'ain ca axa ami catamëti bama unicamax abëma 'itsíanxa.

¹⁹ Aín nëtënuaxribi cana ainan 'iti 'ai quixun sinanima, ënë nëtënuaxëshi Cristonan 'iti sinancë 'aish cananuna uni raíri 'icësamaírai masá nuituti bënëtsian.

²⁰ Usama ca. Bamatancëxbi ca Cristo asérabi baísquiacëxa. Cristo baísquia usaribiti ca axa ami catamëcë unicama bama 'aíshbi ax utëcëncëbë baísquinuxun 'aia.

²¹ Achúshi uni 'uchaa cupí ca camabi uni bamaia. Usaribiti ca achúshi uni baísquia cupí

axa ami catamēcëcama bama 'aíshbi ax utēcëncëbë baísquti 'icën.

²² Adanën ñu 'atima 'a cupí ca aín rëbúnquicama ñu 'atima 'ai bamaia. Usa 'aínbi ca Cristonan 'aish uni bama 'aíshbi baísqutancëx tsóti 'icën.

²³ Nucën Papa Diosan mëníosabi oi ca Cristo pain baísqüiacëxa. Baísqutancëx naínu cuan 'aísha ax utēcëncëbë ca aín unicama baísquti 'icën.

²⁴ Nucën Papa Dios axëshia 'Apüira 'inun, ca Cristonën utęcënquin ñunshin 'atima 'imainun an Nucën Papa Dios quicësama oquin ënë nëtënxun uni sinánmicë cushicama cëñuti 'icën.

²⁵ Nucën Papa Diosan 'imicëxun ca Cristonën 'Apu 'ixun axa ami nishcë unicama 'ibuaquin ax quicësabi oquian 'anun 'imiti 'icën.

²⁶ Uso tancëxun ca uni bamatima oquin 'imiti 'icën.

²⁷ Nucën Papa Diosan 'imicëx ca Cristo camabi uni, camabi ñu aín 'ibu 'ia. Usai ca Nucën Papa Diosan bana cuënëo quia. A bana quicësabi oi Cristo ax Nucën Papa Diosan 'imicëx camabi uni, ñu, acaman 'ibu 'aíshbi ca ax Nucën Papa Dios, an camabi ñun 'ibu a 'imicë, aín 'ibuma 'icën.

²⁸ A camabi uni 'imainun camabi ñun 'Ibu 'imicë 'ixun, ca Cristonën Nucën Papa Dios —mix camina 'ën 'Apüira 'ai —quixun canuxun 'aia. Usai 'icëbë ca Nucën Papa Dios aín unicama 'imainun uisa ñu cara, aín cushi 'iti 'icën.

²⁹ ¿Uni bama 'aish Cristo utēcëncëbë baísqütima 'ain cara uisax uni raírinëx axa Jesucristomi catamēcë unicama bama abë 'iti sinani nashimicë 'iti 'ic? Ca 'itsíanxma.

³⁰ Bama 'aísha uni baísqütima 'ain carana uisa cupí unían 'ë bëtsi bëtsi ocëxunbi Jesucristo ñuquin

bana ñuixuan. Cana 'acëma 'itsían.

31 'Ën xucéantu, Nucën 'Ibu Jesucristonën 'amicëxun 'ën micama a ñuiquin bana ñuixuncëx camina ami sinan. Mitsúxmi ami sináncë cupí cana cuëëinra cuëëinin. Usa cupí cana cuëëni quixun 'unáncësaribi oquin cana 'unanin, 'ëx Jesucristo-nan cupí cana uinu carana 'ai, uinu carana cuani anuax sapi cana bamati 'ai quixun.

32 Efeso ëmanu 'icë unicamax pianancë ñuinasa 'aish, 'ëmi nishcëxunbi Cristo ñuiquin a unicama bana ñuixunia ca acaman 'ë bëtsi bëtsi oxa. Usa 'aínbi ca bamatancëxa Cristo baísquiama 'aínbi 'ëx unin bëtsi bëtsi ocë 'inuxun bana ñuixuncë ax ñancáishi 'itsíanxa. Unia bama 'aish Cristo utécëncëbë baísquitima 'ain cananuna uni raírinëxa quicësaribiti ësai quitsían: “Bëtsi nëtënbi cananuna ashiti bamati 'ain. Usa 'ain cananuna bamacëma pain 'ixun pucháquin pianan xëai nux cuëëncësa oíshi 'iti 'ain”.

33 'Atimati banacë unínma mi parania ca bërúancat. Ësaía uni quicë bana ax ca asérabi 'icën: “Upí 'ixunbi 'atimatia bëtsi banaia cuaquin ca unin 'atimaquin sinánquin ñu 'atima 'ati 'icën”.

34 Micama raírinën uisai 'iti cara Nucën Papa Dios cuëënia quixun sináncëma 'ixun camina ñu 'atima 'ain. Ñu 'atima 'acë 'aíshmi rabínun quixun cana ësaquin mitsu cain. Usa 'ain camina ami sinanati ax cuëëncësabi oi 'iquin ñu 'atima 'atima 'ain.

Uisai cara uni bama 'aíshbi baísquiti 'icë quicë bana

35 Raíri unix sapi ca quití 'icën: —¿Uisai cara uni bama 'aish Cristo utëcëncëbë baísquití 'ic? ¿Baísqui ax cara uisa uni 'iti 'ic?"

36 Usaía quicë uni ax ca bana cuacëma unisa 'icën. Ënëx ca ësa 'icën. Unían 'apácëx ca ñu ënxë aín íxa cotanun aín nami chëquia.

37 Trigo 'apánan bëtsi ñuribi 'apáquin ca unin aín i 'apáquinma aín bëruishi 'apatia.

38 An mëníosabi oquin ca Nucën Papa Diosan ñu ënxë 'apácë anua aín i comiquin canimia. Bëtsi bëtsi ñu ënxë ca aín íxa uisa cara, usa 'itánun canimia.

39 Camabi ñux ca mëscú 'icën. Unix ca ñuina iscësama 'icën. Men nicë ñuinanëx ca ñu pëchiñu iscësama 'icën, ñu pëchiñunëx ca bacanu 'icë ñuina iscësama 'icën.

40 Naínu 'icë ñux ca menu 'icë ñu iscësama 'icën. Naínu 'icë ñux ca upí 'icën, 'imainun ca menu 'icë ñuxribi upí 'icën. Usa 'aíshbi ca naínu 'icë ñun upí ax menu 'icë ñun upí iscësama 'icën.

41 Usa 'ain ca barín pëcacë ax bëtsi 'icën. 'Uxën pëcacëribi ca bëtsi 'icën. Usaribiti ca 'ispan pëcacë bëtsiribi 'icën. Usa 'ixun ca camabi 'ispan bëtsin pëcacësaribi oquin pëcaima. Usa 'aíshbi ca camáxbi upí 'icën.

42 Usaribiti ca uni bama 'aish baísquicë, ax bamacëma pain 'aish uni 'icësaribiti 'itima 'icën. Uni bamacë maíncë ax ca aín nami, aín xo acamax chëquia. Usa 'aíshbi ca baísquitancëx chëquitëcënux bamatëcëntima 'icën.

43 Bamacë maíncëx 'aisama 'itancëxbi ca baísqui upíira upí 'iti 'icën. Bamacë maíncëx aín cushi 'aíma 'itancëxbi ca baísqui cushi 'iti 'icën.

44 Ēnē menua tsócē unicamax ca aín nami, aín xo, acamax chēquiti 'icēn. Usa 'aíšbi ca bama 'aish baísquitancēx aín nami, aín xo, acamax bētsi 'aish chēquitima 'icēn. Axa chēquiti nami, xo acamañu 'iá 'aíšbi ca axa chēquitima nami, xo, acamañu 'inuxun 'aia.

45 Acama ñui ca Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo ësai quia: “Nucēn Papa Diosan a pain unio uni, Adán, ax ca sinánñu 'ianan banañu 'ianan an ñu 'ati 'iacēxa”. Usa 'aínbi ca Cristo, Adánsaribi uni 'ixunbi an Nucēn Papa Diosnan 'inun uni iémiquin abé chēquítimoia nētétimoia tsónun 'imiti, a 'icēn.

46 Axa chēquitima namiñu pain ca uni 'itima 'icēn. Axa chēquiti namiñu pain 'itancēx ca uni axa chēquitima namiñu 'iti 'icēn.

47 A pain unio uni ax ca me 'acē 'iacēxa. A caxua ucē ax ca me 'acēma, naínuaxa ucē, Nucēn 'Ibu Jesucristo, 'iacēxa.

48 A pain unio cē uníxa me 'acē 'iásaribi ca ēnē menu 'icē unicama 'icēn. Usa 'aínbi ca uicamax cara ainan 'icē acamax naínu 'icē Jesucristo, asaribi 'iti 'icēn.

49 A pain me 'acē uni ax ca namiñu 'ianan xoñu 'iacēxa. Usa cananuna nuxribi 'ain. Usa 'aíšbi cananuna nux ainan 'aish Jesucristonēn namisaribi 'iti 'ain.

50 Ēn xucēantu, ësakin cana mitsu cain, nucēn nami, nucēn xo, acamax ca Nucēn Papa Diosan nētēnu 'itima 'icēn. Aín nētēnu 'icē ñucamaxa chēquitima 'ain ca chēquiti ñucamax anu 'itima 'icēn.

51 Unin 'unánma ñu cana mitsúnmi 'unánun quixun ësakin ñuin, camáxira cananuna bamañu 'ain. Bamacēma 'aíšbi cananuna camáxbi bētsi 'iti 'ain.

52 Nuxnu bēriquicē usariishi cananuna bēnētishi aín manē banañua banocēbēishi bētsi 'iti 'ain. Usai 'i cananuna bama 'aish amiribishi bamatēcēntimoi baísquiti 'ain. Usai 'imainun cananuna bamacēmacama nuxribi bētsi 'iti 'ain.

53 Nun nami, nun xo, acama chēquiti 'aíshbi cananuna bētsi 'aish nun nami, nun xo acama chēquitima 'ain. Usari ca nun nami, nun xo acamax bamati 'aíshbi amiribishi bamatēcēntimoi 'iti 'icēn.

54 Nun nami, nun xo, acama chēquiti aíšhbi bētsi 'aish chēquitima 'ianan nun nami, nun xo, acamax bamatēcēntimoi 'icē 'ain ca Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo quiásabi oi 'iti 'icēn. A bana ca ěsai quia: “Bama 'aíšhbi ca baísquiaux uni bamatēcēntimoi tsóti 'icēn.

55 Usaía 'icēbē ca bamaquin anun unin paē tanti 'aíma 'iti 'icēn. Bama 'aíšhbi ca uni bamatēcēntimoi tsóti 'icēn”.

56 Aín 'ucha cupí ca unicama chēquinox bamaia. Nucēn Papa Diosan bana cuēnēo anua ca unin 'unania, uisa ñu 'ati cara 'ucha 'icēn, uisa ñu 'ati cara upí 'icē quixun. A bana quicēsoi 'ima ca uni 'uchaia.

57 Usa 'aínbi cananuna Nucēn 'Ibu Jesucristo cupí nun 'uchacama tērēncē 'aish bamatimi racuētima ax utēcēncēbē baísquitancēx bamatēcēntimoi tsóti 'ain. Usaquin 'unánquin cananuna cuēēnquin Nucēn Papa Dios —asábi ca —quixun cain.

58 'Ēn nuibacē xucēantu, uisa ñu cara 'icēbēbi camina ěníma amí catamēti Nucēn 'Ibu Jesucristo cuēēncēsabi oi 'iquin aín bana unicama ñuixunti 'ain. Camina 'unanin, usaquinmi Cristonēan cush-iocēxun 'acē ax ca ñancábimi 'acēma 'icēn. Usaquin

'unánquin camina ënquinma mitsun 'acësamaira
oquin nètë camabi 'ati 'ain.

16

*Axa Jerusalénu 'icë Jesucristomi catamëcë un-
cama curíqui buánmia*

¹ Axa Jesucristomi catamëcë unicama curíqui
'inánti ñuiquinmi 'ë ñucácëxun cana mitsu cain, 'ën
Galacia menu 'icë unicama cacësabi oquin camina
mitsúnribi curíqui 'inánti 'ain.

² Domingo nètëcaman camina mitsu achúshi
achúshinën mitsúnmi bicë curíqui uiti caramina
'inánuxun nanti 'ai quixun upí oquin sinántancëxun
min xubunuxun nanti 'ain. 'Ëx bëbacëbëtan 'atima
cupí camina usaquin 'ati 'ain.

³ Mitsúnmi nancë curíquia an Jerusalénu buánti
camina uni raíri caísti 'ain. Usa 'ain cana bëbaquin,
'ën a unicama mitsúnmi nancë curíqui acëñun uisa
cupí cara atux cuania quixun caquin cuënëoxun
quírca 'inánquin, Jerusalénu a buani cuantánun
xuti 'ain.

⁴ 'Ëxribi cuanti asábi 'ain ca a unicamax 'ëbë
cuanti 'icën.

*Pablo Macedonia me 'imainun Corinto ëmanu
cuanti sinan*

⁵ Macedonia mecamanu cuanti cana sinanin.
Anu cuantancëx cana anuax mitsu isi cuanti 'ain.

⁶ Cuantancëx bëbatancëx sapi cana mitsunu pan
'iti 'ain, anuxun mita inúmi. 'Itancëx anuax cuania
camina 'ën cuanti 'ë mëníoxuncanti 'ain.

⁷ Inúquinshi mitsu isti cana cuëëniman. Nucën
'Ibu Jesucristo cuëëncëbë cana mitsubë 'ëora pain
'i cuanti 'ain.

8-9 Efeso ënuxun 'ën a ñuiquin bana ñuixunia cuati cuëëni ca 'itsa uni Cristomi catamëtia. Usaía 'icëbëtanbi ca 'itsa uniribi 'ën ñuicë bana cuaisama tanquin timanan 'ën ñuixunxunma 'anun 'ë 'imitisa tania. Usa 'ain cana Pentecostes nëtë utámainun Efeso ëma ënu pan 'iti sinanin.

10 'Ën 'acësaribi oquin ca Timoteonën Nucën 'Ibu Jesucristo ñuiquin unicama bana ñuixunia. Usa 'ain camina axa bëbaia upí oquin biti 'ain, mitsubë 'aísha upí oquin sinani cuëënun.

11 Usa 'ain camina a ñui uisaíbi banacantima 'ain. Axa nucën xucëantu raíribë aia cana cainin. Usa 'ain camina mitsubë 'itancëxa ënu unun anúan uti ñu 'inánan upí oxun xuti 'ain.

12 Nucën xucën, Apolo, a ñuiquinmi mitsun 'ë ñucácë, a ñuiquin cana mitsu cain, a cana axa Jesucristomi catamëcë uni raíribëa mitsu isi cuantánun quixun can. Cacëxbi ca bërí cuainsama tanxa. Usa 'ain ca uinsaran cara cuanti 'icë quixun isti 'icën.

Pablonëan ashiquin bëruánxa 'icánun quixun ca

13 Mina 'atima ñu 'ai quiax bëruáncaquin camina uisa ñu cara 'icëbëbi manutima Jesucristomi catamëti 'ain. Ami catamëti camina unimi racuëtima an cushiocë 'iti 'ain. Upí sinánñu unían sináncësa oquin camina sinánti 'ain.

14 Uisa ñu caramina 'ain a 'aquin camina uni nuibaquin 'ati 'ain.

15 'Ën xucëantu, camina 'unanin, Acaya menu 'icë raírinëxa 'icëma pan 'ain ca Estéfana 'imainun aín xubunu 'icëcamax Jesucristomi catamëacëxa. Ami sinánquin ca axa Jesucristomi catamëcë unicama 'aquinquin ñu 'axunia. —Ësaquin nun 'ati ënëx ca nun ñu mëëti 'icë —quixun ca sinánxa.

¹⁶ A unicamabë upí 'ianan camina aín bana cuati 'ain. An 'acësaribi oquin ñu 'acë unicama 'imainun an unicama 'aquinquin ñu mēēcë unicama camina abë upí 'ianan aín bana cuati 'ain.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico acamaxa mitsunuax 'ë isi ucëbë cana cuëëan. 'Ēbëma 'ixunmi mitsun 'ë 'axuntima 'aínbi ca a unicaman 'ë ñu 'axuanxa.

¹⁸ Mitsúnmi xucëxa ucëbë cana cuëëan. Usaribiti camina mitsúxribi acama 'ënuá unun xuti cuëëan. Usa unicama camina ax ca upí uni 'icë quixun 'unánti 'ain.

¹⁹ Asia menu 'icëcama axa Jesucristomi catamëcë, acaman ca bërúanxmi 'inun mitsu camia. Aquila 'imainun Priscila 'imainun aín xubunu timëcëcama, an ca Nucën 'Ibu Jesucristomi sináncë 'ixun bërúinroxmi 'icánun quixun 'ë mitsu camia.

²⁰ Axa Nucën 'Ibu Jesucristomi catamëcë uni raíricamanribi ca mitsu bërúanxmi 'icanun camia. Jesucristo cupí mitsun nuitu upí 'aish camina nuibanani bërúanxa 'inun bëtsibë bëtsibë cananti 'ain.

²¹ 'Ēx Pablo 'ixun 'ënbi cuënëoquin cana bërúanxmi 'icanun cain.

²² Ui unin cara Nucën 'Ibu Jesucristo sinaníma ax ca Nucën Papa Diosan iscëx 'aisama 'icën. Nucën 'Ibu Jesucristo axa uti cana 'ëx cuëënin.

²³ An mitsu upiti bucunun nuibaquin 'aquinti cana cuëënin.

²⁴ Mitsúxribimi 'ësaribi Cristo Jesúsnan 'icë cana micama sinanin. Ashi, Pablo.

**Nukën 'Ibu Diosan ain unikama 'inan ain
bana
New Testament in Cashibo-Cacataibo
(PE:cbr:Cashibo-Cacataibo)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cashibo-Cacataibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cashibo-Cacataibo

cbr

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cashibo-Cacataibo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c8d73d75-386c-5f5e-a601-116dba3dae9b